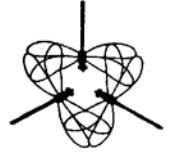

SLOVENSKO ODONATOLOŠKO DRUŠTVO

Vošnjakova 4a, SI-1000 Ljubljana, Slovenija. Tel. 01 / 4 706 329
Internet: <http://www.odonatolosko-drustvo.si>

ERJAVECIA

številka 20

BILTEN

31.10.2005

izhaja dvakrat na leto

ISSN 1408-8185

uredil: Matjaž Bedjanič

PROF. DR. CIRIL AŽMAN
(1881-1952)

Popotnica biltenu Erjavecija ob jubilejni dvajseti številki in desetletnici izhajanja

Ko takole listam po starih številkah biltena Slovenskega odonatološkega društva, spomin rad pobegne na prenekatero dolgo noč pred računalnikom, ko sem zbiral in urejal zadnje gradivo za novo številko ERJAVECIE. Čeprav se je z vsako novo izdajo zdelo, da tako zgodovinskega, kot sodobnega odonatološkega gradiva že počasi zmanjkuje, se je mapa z vsebino za prihajajočo pomlad ali jesen vselej čudežno in vztrajno polnila.

Raznolikih odonatoloških vsebin, ki smo se jih v preteklih desetih letih dotaknili je ogromno. Žlahtna stalnica z naslovnice ERJAVECIE je ostajala predstavitev pomembnih osebnosti iz zgodovine slovenske odonatologije in entomologije, zadnjico biltena smo vztrajno pokrivali z dodatki h odonatološki bibliografiji Slovenije, vmes pa so se nabirale najraznovrstnejše odonatološke drobtinice in ocvirki z literarnega, favnističnega in še kakšnega področja. O vsem tem seveda najbolje govori vsaka od skupno 556 strani in vsaka od dvajsetih številke ERJAVECIE sama zase.

Vse to ne bi bilo mogoče brez izdatne pomoči številnih sodelavcev ERJAVECIE, ki ste s poročili, članki ali zgolj nasveti ter pripombami sodelovali pri ustvarjanju našega biltena. Vsem prisrčna hvala, prav posebej pa prof. dr. Boštjanu Kiauti, ki je s prispevkom, nasvetom ali idejo vedno priskočil na pomoč, ko je bilo to najbolj potrebno.

In kako naprej? Odgovor je preprost: enako kot doslej! Pravzaprav edine opazne spremembe bo ERJAVECIIA v prihodnje deležna na uredniškem področju. Poslej bo izhajala le enkrat letno in sicer konec oktobra. Upam, da vsebinsko enako bogata in zanimiva kot vselej, kar pa je seveda odvisno od sodelovanja in pomoči vseh članov Slovenskega odonatološkega društva.

Kot sem zapisal že ob prvem manjšem jubileju našega biltena pred petimi leti, želim, da ERJAVECIIA še naprej ostane osrednje mesto zbiranja informacij o kačjih pastirjih v Sloveniji, pa naj gre za organizacijsko, ekološko, favnistično, literarno, etnološko ali kakšno drugo področje, ki morda na prvi pogled z odonatologijo in kačjimi pastirji sploh nima nikakršne zveze.

In če tako ob desetletnici izhajanja vzamemo še enkrat v roke vseh dvajset številke ERJAVECIE bomo videli, da smo ustvarili pravcato zakladnico našega domačega odonatološko-entomološkega gradiva. S skupnimi močmi smo oteli pozabi prenekateri dogodek, ki bo tako za vedno zapisan v slovensko odonatološko zgodovino. Še na dolga leta!

Matjaž Bedjanič

NASLOVNICI POD ROB

PROFESOR DR. CIRIL AŽMAN, ZBIRATELJ ŽUŽELK IZ NOVEGA MESTA (1881-1952)

Po materini strani je bil moj stari stric, po strokovni pa mi je bil mentor (in v mnogočem tudi mecen) ob mojih privih entomoloških korakih.

Ciril Ažman je bil rojen 11. julija 1881 v Šentjurju pod Kumom, v družini z enajstimi otroki. Oče Jakob Ažman (1847-1920) je bil po poklicu dacar, zato se je morala družina v dvoletnih presledkih preseljevati iz kraja v kraj, kot so mu pač davčne oblasti tedanje Kranjske določale delovna mesta. Ciril je obiskoval osnovno šolo v Kamniku (in morda še kje?), gimnazijo pa v Ljubljani, kjer je živel v Alojzijevišču, na Poljanski cesti. Kot štipendist je študiral na Papeški univerzi v Rimu in stanoval v tamkajšnjem avstroogrskem zavodu "Collegium germanicum". Tam je 24. julija 1905 doktoriral na Filozofski fakulteti (ki je zajemala takrat tudi naravoslovne vede), 16. julija 1909 pa še na Teološki fakulteti. Obe doktorski buli sta ohranjeni in sta bili 27. septembra 1929 vpisani na novomeškem Županstvu. Papež Pij XI ga je leta 1934 imenoval za "tajnega komornika" (cerkveni naslov: "Monsignor").

Kot jezikoslovec, strokovnjak za stare in semitske jezike, je bil dr. Ažman določen za zaposlitev v Bibličnem inštitutu v Bejrutu (Libanon). Usoda pa je hotela drugače. Ob priliki nekega svojega obiska v Vatikanu ga je ljubljanski nadškof Anton Bonaventura Jeglič prosil, da bi prišel "za kratek čas pomagat" na novomeško gimnazijo. Privolil je – in v Novem mestu obtičal do upokojitve (1942). Razlog, da so na ljubljanski škofiji nanj "pozabili", ni znan. Z Jegličevim naslednikom, dr. Gregorijem Rožmanom, dr. Ažman ni imel prav dobrih odnosov.

Na novomeški gimnaziji je poučeval verouk, občasno italijanščino in se je živo zavzemal za ohranitev grščine, ko so okrog leta 1919 gimnazijo preurejali iz klasičnega tipa v realko. Nekdanjim dijakom pa so ostale najbolj nepozabne njegove ure naravoslovja, kadar je nadomeščal redne učitelje botanike in zoologije. Njegova predavanja na tem področju

so bila menda po vsebini in slogu predstavitve edinstvena. Podobno naravoslovno poučni so bili šolski izleti, ki jih je vodil po novomeški okolici.

Širina dr. Ažmanove izobrazbe in globina njegovega znanja na področjih filozofije, primerjalnega jezikoslovja in naravoslovja (tudi teoretične fizike in matematike) sta bili izredni in sta postali prislovični. Kanadski mesečnik *Slovenska država* ga je imenoval “zadnjega slovenskega polihistorja”. Temu primerna je bila tudi njegova knjižnica, ki je danes vključena v knjižnico ljubljanskega frančiškanskega samostana, vendar do leta 1995 še ni bila katalogizirana. Obsegala je verjetno preko tisoč del, večinoma filozofske, jezikoslovne in naravoslovne vsebine. Mnogo knjig je kupil po prvi svetovni vojni od dunajske Dvorne knjižnice, številne od teh v bibliofilni vezavi. Med njimi je bila vrsta knjižnih redkosti. Zoologija je bila zastopana s klasičnimi in/ali takrat vodilnimi entomološkimi, ornitološkimi in drugimi naslovi: pretežno dela v nemščini, dosti tudi v angleščini, francoščini in italijanščini. V tistem času še skromna biološka “slovenica” je bila zbrana od Scopolija dalje domala v celoti.

Z biologijo se je ukvarjal dr. Ažman intenzivno in na raznih področjih. Na svojem domu, v takratnem Rokodelskem domu (danes Sindikalni dom), je imel urejen kar majhen “biološki inštitut”. Mikroskop je bil opremljen s fotografsko in polarizacijsko aparaturo, imel je odličen mikrotom, pomožni pribor za mikroskopske in anatomske raziskave, zbirko kakih 80 kemikalij in anilinskih barvil, potrebnih v mikroskopiji. Standardne kemikalije je kupoval v drogeriji Gregorič v Ljubljani, druge je naročal preko le-te iz tujine. V njegovi zapuščini se je našlo blizu 1000 vzorno pripravljenih, permanentnih mikroskopskih preparatov: večinoma iz histologije domačih in divje živečih živali in žuželk. Dr. Ažman pa je bil pred vsem tudi naravoslovec Brehmovega tipa. Poznal je vso višjo dolenjsko favno, med drugim vse ptice (tudi po glasu, letenju in obnašanju) in se je ukvarjal s sistematičnimi etološkimi opazovanji, v naravi in doma. V ta namen je imel v volierah številne ptičje vrste, v akvarijih in terarijih pa ribe, dvoživke in plazilce. Seveda je vzgajal iz gosenic in ličink tudi metulje, kačje pastirje, nekatere hrošče in druge žuželke, katerih biologijo je poznal do podrobnosti.

Poleg ornitologije mu je bila entomologija najbliže. Leta 1942, ko sem ga kot otrok obiskal s starši v Novem mestu in je že hudo trpel na vodenici, je imel v hiši lepo entomološko zbirko, ki je napravila name

mogočen vtis. Po otroškem spominu bi je danes ne mogel verodostojno opisati, iz dr. Ažmanovih kasnejših pripovedovanj in iz pripovedovanja njegovega nekdanjega dijaka (kasnejšega jezikoslovca) dr. Jožeta Dularja pa sklepam, da je bila nameščena v standardnem entomološkem kabinetu (omari), z verjetno 48(?) zasteklenimi predali (škatlami). Ob našem obisku stric iz postelje ni mogel, zato mi je vsebino zbirke razlagal oče. V spominu so mi ostali vzorno preparirani metulji, kačji pastirji, kobilice in hrošči; menda vse iz novomeške okolice. Ker so bila vrata med bolniško sobo in sobo z zbirko odprta, je stric razlago sicer poslušal, bil pa je preslab, da bi se vanjo vmešal (če bi se mu zdelo to potrebno). Entomološke pripomočke (zložljive mreže, mamilnike, nabiralnike, razpenjalnike, igle itd) je dr. Ažman kupoval pri dunajskem podjetju Winkler & Wagner, mnogo naravoslovne opreme (nekaj odličnih razpenjalnikov, voliere, kletke, pasti itd.) pa mu je izdeloval brat Jakob (Rado) Ažman, novomeški rezbar, podobar in kipar, sicer učitelj risanja na Obrtni šoli. Nekaj tega se je ohranilo in je v moji posesti, razpenjalniki tudi v občasni uporabi.

Spričo bolezni in vedno težjih vojnih razmer se je dr. Ažman leta 1943 (nerad in težko) odločil za preselitev v Ljubljano. Odločno prigovarjanje je stalo sestro Irmo Stupica, ki je bila takrat veletrgovka z železnino in poljedelskimi stroji v Ljubljani, dosti truda, podprlo pa jo je v tem tudi strokovno mnenje ljubljanskega primarija dr. Lušickija, ki ga je poslala v Novo mesto, da je brata podrobno zdravniško pregledal. V Ljubljani je dr. Ažman živel nekaj let pri sestri, na Gajevi ulici 2a, tik poleg nekdanje banke Slavije (sedaj Ministrstvo za notranje zadeve). Ko pa so po letu 1945 oblasti sestro deložirale, se je zatekel v frančiškanski samostan, kjer so mu nudili oskrbo in postrežbo, kot sta bili težkemu srčnemu bolniku neobhodno potrebni. Tam je 22. septembra 1952 umrl. Na Gajevi ulici sem ga obiskoval tedensko, v frančiškanskem samostanu pa domala dnevno. To je bila moja prva "entomološka šola".

Med žuželkami so pritegovali metulji gotovo največ dr. Ažmanove pozornosti. Bučarjeva slovenska imena je poznal vsa, taksonomska pa na pogled za večino ljubljanskih vrst. Kačji pastirji so bili pri njem na drugem mestu, takoj za metulji. Za determinacijo le-teh mu je služilo delo R. Tümpel-a (1908, *Die Geradflügler Mitteleuropas*, Perthes, Gotha), čigar zastarelo nomenklaturu in sistem (česar pa takrat seveda nisem vedel!) je uporabljal v konverzaciji do smrti, čeprav je imel v knjižnici tudi (vsaj) kakih 20 separatov (ali rokopiisnih ekstraktov) večinoma modernejših

odonatoloških del nekaterih avstrijskih in italijanskih avtorjev (T. Bentivoglio, F. Prenn, R. Puschnig, itd.).

Selitev iz Novega mesta v Ljubljano je bila v vojnih razmerah leta 1943 zahtevna in negotova operacija. Toliko bolj, ker je bil dr. Ažman spričo šibkega srca in močno otekljih nog domala nepokreten. Selitev je organizirala njegova sestra Irma, "na terenu" v Novem mestu pa je vse izvedla njena uslužbenka in nečakinja Marjana Korber. V času priprav za preselitev se je naselila v Rokodelskem domu, spravila knjige v zaboje, aparate in steklo zaščitila s slamo (zaboje, vreče, slamo itd. je bilo potrebno dobiti iz Ljubljane!), nato pa najela železniški vagon, kamor se je vse to pospravilo. Ker zaradi vojaških operacij v bližini proge pri Mirni peči vlak ni mogel nadaljevati vožnje po voznem redu, je trajalo potovanje od Novega mesta do Ljubljane ves dan in ni bilo brez določene življenjske nevarnosti.

O pripravah, delu, dr. Ažmanovem zdravstvenem stanju in o splošnih razmerah v Novem mestu je Korberjeva redno poročala Stupicevi. Zajetni pismi od 10. julija in 7. avgusta 1943 sta ohranjeni. Iz njih je med drugim razvidno, da je dr. Ažman mnogo svojega inventarja pred odhodom poklonil ali dal v hrambo raznim novomeškimi inštitucijam, največ morda tamkajšnjemu frančiškanskemu samostanu. O njegovih bioloških preparatih je znano, da jih je tudi še v času pred boleznijo oddajal prirodoslovnemu kabinetu novomeške gimnazije. Od njegove entomološke zbirke je prišla v Ljubljano ena sama škatla metuljev. Le-ta se hrani še danes. Kam je bila oddana glavnina zbirke, kot je bila v Rokodelskem domu še leta 1942, ni bilo nikdar raziskano.

Dr. Ažman je bil oster sogovornik, spričo svoje razgledanosti in poznavanja strokovnih podrobnosti je često sogovornika v razgovoru nadkriljeval. Imel je veliko smisla za humor in je od časa do časa tudi napisal kake priložnostne, hudomušno-kritične verze; nekaj takih njegovih domiselnih vrstic je bilo svoj čas v Novem mestu in drugod splošno znanih. Čeprav strog, je bil med dijaštvom in delavsko mladino v Novem mestu zelo priljubljen in vsi, ki so ga poznali, so ga spoštovali. Vsakovrsten nasvet in pomoč v besedi in dejanju je nudil, kjer je bilo mogoče. Toplo prijateljstvo ga je vezalo z bratom Radom (skupaj sta se lotevala marsičesa, med drugim tudi ribarjenja na Krki), imel je več kot le strokovne odnose z novomeškim metuljarjem Julijem Bučarjem (in je prevzel po njegovi smrti marsikatero njegovo lepidopterološko knjigo in tudi njegov ekskurzijski dnevnik, ki vsebuje nešteto podatkov o favni

metuljev novomeške okolice in Gorjancev in ga ima od leta 1962 v hrambi dr. Jan Carnelutti, SAZU), na izlete je vodil in v ornitologijo uvajal Rafaela Bačarja (ki je pozneje postal viden slovenski ornitolog). Pred leti je krožila po Novem mestu marsikatera anekdota o "monsinjoru". Po preselitvi v Ljubljano, ko na cesto ni več mogel, pa je živel precej samotarsko, čeprav je imel nekaj rednih obiskovalcev in je ob priliki po koga celo poslal. Dneve je v glavnem preživel v študiju, tudi ponoči je spal skoro izključno le sede za pisalno mizo.

Koliko je osebno občeval s slovenskimi entomologi svojega časa, ni znano. Poznal je njihova dela, jih ob priliki utemeljeno komentiral, kakršnakoli korespondenca z njimi pa ni znana.

Dr. Ažman na naravoslovnem področju ni nikdar ničesar objavil. Imel pa je navado, da je robove knjig opremljal s komentarji in pripisi. Tako sta npr. njegova izvoda *Mundove Ribe v slovenskih vodah* ali Lampertove knjige *Die Grossschmetterlinge Mitteleuropas* pravi zakladnici neobjavljenih favnističnih in originalnih bioloških podatkov za Slovenijo. Sistematičen pregled njegove knjižnice bi bil spričo tega verjetno zanimiv.

Nekaj dr. Ažmanove korespondence, osebnih dokumentov, fotografij (med drugim tudi portret z naslovnice iz leta 1944), izrezkov časopisnih člankov o njem ali o novomeških razmerah, ki so ga kakorkoli zadevale, se je ohranilo v sicer zelo zajetnem arhivu njegove pokojne sestre Irme. Celoten arhiv je danes v moji hrambi.

VIRI:

AŽMAN, C., 1907-1945. Osebna korespondenca, v arhivu Irme Stupica.

HUDOKLIN, A., 1995. Pismo B. Kiauti, od 12. januarja 1995.

JARC, J., 1989. Zapis o Jakobu Ažmanu, v Študijski knjižnici Mirana Jarca, Novo mesto.

KIAUTA, Marija, 1995. [Spomini na strica Cirila], rokopisno pismo od 7. februarja 1995.

KORBER, M., 1943. Dvoje pisem Irmi Stupica, od 10. julija in 7. avgusta 1943, v arhivu Irme Stupica.

SLOVSTVO:

DODIČ, M., 1971. *Dvesto petindvajset let novomeške gimnazije*. Gimnazija, Novo mesto.

DOKL, S. & V. MURN, 1996. *Čevljar je šel v štiro*. Dolenjski list, Novo mesto.

KRIŽ, I., 1997. *Novomeška amaterska fotografija v prvi polovici 20. stoletja*. Dolenjski muzej, Novo mesto.

(B. KIAUTA)

DROBTINICE IN OCVIRKI

Po vzoru slovenskih ornitologov smo v naš društveni bilten uvedli rubriko, ki je namenjena objavi posamičnih favnističnih podatkov, zanimivih opazanj in dogodkov, ki so morda "premajhni" za objavo članka, v terenskih beležnicah in naših glavah pa nanje kaj kmalu pozabimo. Zaželjeni so podatki za redke in ogrožene vrste, predvsem iz območij od koder doslej niso bile znane, izjemno zgodnje ali pozno pojavljanje določene vrste, notice o nenavadnem vedenju, skratka karkoli zanimivega iz tega ali onega razloga. Podatki naj bodo čim bolj natančni, zato je nujna navedba datuma, natančne lokalitete in imena popisovalca. **Prispevke prosim pošljite na naslov: Matjaž Bedjanič, Kolodvorska 21b, 2310 Slovenska Bistrica, ali na e-naslov: matjaz.bedjanic@guest.arnes.si** Vljudno vabljeni k sodelovanju tudi v prihodnje!

PRODNI PAŠKRATEC *ERYTHROMMA LINDENII* V HALOZAH

Dne 09-VIII-2005 sva s fantom na sprehodu okoli Dežnega jezera pri Podlehniku (AS 95b2, 96a2, alt. 240m) opazila enakokrilega kačjega pastirja, ki je s svojim modro-črnim vzorcem nakazoval pripadnost sorodstvu škratcev. Podrobnejši ogled osebka je pokazal, da gre za prodnega paškrataca *Erythromma lindenii*. Ker v Atlasu kačjih pastirjev Slovenije (KOTARAC, 1997) ni podatkov o prodnem paškratcu v tem delu Slovenije, se mi je zdelo najdba pomembno tudi fotografsko dokumentirati. Dokazna fotografija lepo kaže za vrsto značilen črni vzorec na zadku, vidni pa so tudi kleščasti zadkovi priveski samčka (fotografija v arhivu avtorice ni primerna za reprodukcijo, determinacija pa je potrjena – *op. ured.*).

Najdba prodnega paškrataca pri Podlehniku je nova za Haloze in sploh prva za celotno severovzhodno Slovenijo. Glede na dejstvo, da velja ta del naše države za odonatološko razmeroma dobro raziskanega, je presenečenje toliko večje. Če navedemo ključne odonatološke raziskave v tem delu Slovenije, lahko vidimo, da prodni paškratec ni vključen v pregled favne kačjih pastirjev širšega območja ob reki Dravi med Ptujem in Središčem ob Dravi (BEDJANIČ et al., 1999), da ni bil najden v okviru odonatološkega terenskega dela na haloških mladinskih raziskovalnih taborih med leti 2001 in 2003 (BEDJANIČ, 2002; 2003; 2004) in da ga za nameček na območju Haloz in Podravja ni

odkrila niti odonatološka skupina Raziskovalnega tabora študentov biologije v Vidmu pri Ptuju (WELDT, 2002). Dokaz več, da šablonske domneve v naravi ne veljajo in da lahko terensko delo v še tako raziskanem delu Slovenije vedno postreže s prijetnim favnističnim presenečenjem.

Dežno jezero pri Podlehniku je bilo nekoč precej drugačno kot danes. Njegove brežine so bile zamočvirjene in porasle z bujno vegetacijo. Pred nekaj leti pa je novi lastnik jezero »uredil« v turistične namene. Dno so poglobili in močvirja so izginila, v jezero so naselili ribe ter okoli speljali sprehajalno pot. Bregovi so strogo pokošeni in le na majhnem delu do jezera še sega gozd. V jezero se izliva potok Dežnica, ki polni jezero in vlaži travnike v njegovi dolini.

En sam samček prodnega paškratca je posedal na travniku ob severnem delu jezera, kjer je obrežna vegetacija popolnoma pristrizena in se na drugi strani sprehajalne poti nadaljuje v nepokošen travnik. Poleg prodnega paškratca so ob brežinah Dežnega jezera tisti dan letali tudi blede kresničarji *Ischnura pumilio* in prisojni zimniki *Sympecma fusca*. Iz doline potoka Dežnice, ki se izliva v jezero pa so se nad gladino spreletavali sredozemski lesketniki *Somatochlora meridionalis*.

Vprašanje, ali gre v primeru tokratne najdbe prodnega paškratca le za slučajno pojavljanje izgubljenega samčka, ali pa morda za močnejšo populacijo vrste na Dežnem jezeru oz. kje v bližnji okolici, ostaja odprto. Glede na izkušnje ob reki Savi in Krki (BEDJANIČ, 2005), bi bilo zanimivo preveriti z vodno vegetacijo zaraščene zatoke in rokave reke Dravinje in predvsem reke Drave med Ptujem in Središčem ob Dravi.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2002. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthoptera) na »MRT Makole 2001«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2001, str. 83-104, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2003. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthopteroidea) na »MRT Makole 2002«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2002, str. 53-74, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2004. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthopteroidea) na »MRT Makole 2003«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2003, str. 77-98, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2005. Drobtinice in ocvirki: Nove najdbe prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v Posavju. *Erjavecija* 19: 17-19.
- BEDJANIČ, M., A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1999. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev širšega območja ob reki Dravi med Ptujem in Središčem ob Dravi, severovzhodna Slovenija (Insecta: Odonata). *Natura sloveniae* 1(1): 45-69.

- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- WELDT, S., 2002. Poročilo odonatološke skupine. V: G. Planinc & P. Presetnik (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Videm pri Ptujju 2002, str. 33-36, Društvo študentov biologije, Ljubljana.

(A. PIVKO-KNEŽEVIČ)

PRVA POTRDIČEV RAZVOJA KAČJEGA POTOČNIKA *OPHIOGOMPHUS CECILIA* V REKI ŠAVI

Kačji potočnik *Ophiogomphus cecilia* ne zaide ravno pogosto pred oči in mreže slovenskih odonatologov, zato bi ga lahko pri nas opredelili kot razmeroma redko vrsto. Vsled evropskega naravovarstvenega pomena in ogroženosti je bila vrsta v zadnjih letih pri nas deležna večje pozornosti, saj je bila zajeta v okvir obsežnega terenskega dela za pripravo odonatoloških strokovnih izhodišč za vzpostavlanje omrežja NATURA 2000 (KOTARAC et al, 2003). Ob tem dodajmo, da kačjega potočnika varuje zajeten kupček domačih in mednarodnih naravovarstvenih aktov. Tako je uvrščen v *Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam* kot ranljiva vrsta, zavarovan je z *Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah* ter uvrščen na njeni prilogi 1A in 2A, za nameček pa je uvrščen je tudi na dodatka II in IV *FFH direktive EU*, kar postavlja Slovenijo pred obvezo doslednega varovanja bivališč vrste in ohranjanja njenega ugodnega ohranitvenega stanja.

Kačji potočnik naseljuje večje reke v nižinskem svetu za katere je značilna vsaj delno ohranjena naravna rečna dinamika in raznolike strukture rečnega ekosistema. Najdemo ga tudi v večjih potokih - ponekod živi tudi v starejših reguliranih delih - in kanalih z ustrezno mivkasto ali peskasto strukturo dna. Po dosedanem poznavanju razširjenosti kačjega potočnika pri nas se ta pojavlja skoraj izključno v severovzhodnem delu države, kjer ga najdemo ob Muri, Dravi, Dravinji ter nekaterih manjših potokih in kanalih na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju. Čeprav velja za značilno nižinsko vrsto je presenetljivo, da živijo z naskokom najmočnejše slovenske populacije v zgornjem toku Drave, ki je tukaj ukleščena med Kozjak in Pohorje in pregrajena z verigo hidrocentral od Dravograda do Maribora. Posamezne najdbe odraslih kačjih potočnikov ali posameznih ličink so bile iz osrednje Slovenije (Radomlja, Drtiščica) znane že iz prejšnjih let, vendar jim doslej ni

bila pripisana posebna favnistična ali naravovarstvena pozornost (KOTARAC et al., 2003).

Še v študentskih časih, ko sem z vlakom prihajal iz Štajerske v Ljubljano, sem pogosto razmišljal o Savi kot potencialnem življenjskem okolju kačjega potočnika. Posamezni odseki in okoliška pokrajina so namreč precej podobni poprej omenjenemu koroškemu odseku reke Drave. V okviru inventarizacije favne kačjih pastirjev na območju načrtovanih savskih elektrarn HE Blanca in HE Krško med Senovim in Brestanico, se je to mnenje le še utrdilo. Čeprav je tip bivališča – seveda skozi človeške oči in izkušnje – tukaj za kačjega potočnika povsem ustrezen, pa terensko delo v tem delu Posavja ni obrodilo sadov (BEDJANIČ, 2005).

Dne 30-VII-2005 pa sem ob pregledu obrežij Save med Beričevim in Kresnicami vendarle našel potrditev starih domnev. Med Dolskim in Ribčami (AS 128b1, 129a1, alt. 260 m) sem namreč na bregu Save našel dva lepo

ohranjena leva kačjega potočnika, ki sta visela na drevesnih koreninah, približno pol metra nad vodno gladino. Poleg številnih modrih bleščavcev *Calopteryx virgo* in pasastih bleščavcev *Calopteryx splendens* ter posamičnih sinjih presličarjev *Platycnemis pennipes*, sem na tem odseku Save našel le še osamljen lev in nekaj samčkov bledega peščenca *Onychogomphus forcipatus*. Čeprav je konec julija v splošnem zelo ugoden čas za iskanje levov kačjega potočnika je letošnje poletje z obilnimi padavinami in slabim vremenom ta segment terenskega dela močno otežilo. Tudi samo iskanje levov z obale je v primerjavi s pregledom obrežij s čolnom dokaj »primitivna« in slabo učinkovita metoda, zato gre pričujočo najdbo zaenkrat razumeti le v kontekstu

SLIKA 1: Sava na odseku med Senožetmi in Ribčami. Foto: M. Bedjanič

SLIKA 2: Lev kačjega potočnika *Ophiogomphus cecilia*. Obrežje Save na odseku Senožeti-Ribče, 30-VII-2005. Foto: M. Bedjanič

prve nedvoumne potrditve razvoja vrste v Savi, ki žal ne omogoča nikakršnih zaključkov o velikosti populacij kačjega potočnika v tem delu Slovenije.

Stara napoved, da lahko ob Muri, Dravi in Dravinji kačjega potočnika pričakujemo še na kateri od večjih slovenskih rek (KOTARAC, 1997) se tako uresničuje. Pa vendar, v primerjavi z zapisanim v KOTARAC et al. (2003), meče nova najdba nekoliko drugačno luč na dosedanje poznavanje razširjenosti in ogroženosti vrste v Sloveniji. Navaja namreč na domnevo, da živi kačji potočnik morda v celotnem Posavju?...

Na odprta vprašanja o dejanski velikosti populacij vrste v Savi, njeni tukajšnji ogroženosti in

tozadevnem pomenu v kontekstu obvez, ki jih ima naša država iz naslova evropske *Direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst*, lahko odgovori le terensko delo v naslednjih letih.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2005. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju načrtovane HE Krško na Savi, z oceno ogroženosti in predlogi omilitvenih ukrepov*. Elaborat za Nacionalni inštitut za biologijo, Slovenska Bistrica. 20 str.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- KOTARAC, M., A. ŠALAMUN & S. WELDT, 2003. *Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Kačji pastirji (Odonata) (končno poročilo)*. Naročnik: MOPE, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 104 str., digitalne priloge.
- Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (FFH Directive EU - The Council Directive 92/43 EEC on the Conservation of Natural Habitats and on Wild Fauna and Flora, Off. Journal of the EC, No.L.206/7)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS št. 46/2004)

(M. BEDJANIČ)

ŠE DVE NOTICI O HRIBOVSKIH IZLETIH KAČJEGA POTOČNIKA *OPHIOGOMPHUS CECILIA* V SLOVENIJI

V Atlasu kačjih pastirjev Slovenije (KOTARAC, 1997) je pri kačjem potočniku *Ophiogomphus cecilia* med drugim zapisano naslednje: »V obdobju po izletanju vrsta močno migrira. Le tako si lahko namreč razložimo tudi številčne najdbe samcev ob hudournikih, kjer še modri bleščavec (*C. virgo*) zmore le »kilavo« populacijo. Posamezni primerki, ki verjetno izvirajo iz močnih populacij v Dravi, so poleti kar pogosta pojava na sončnih cestah Pohorja in Kozjaka tja do 1300 m.n.m.«. Podobna opazovanja sicer prihajajo tudi iz drugih delov Evrope, npr. Nemčije (STERNBERG et al., 2000) ali Grčije (SCHNAPAUFF et al., 1996), vendar so vse prej kot pogosta in pri drugih vrstah evropskih porečnikov niso znana.

Konkretnih zapisov o tovrstnem vedenju kačjega potočnika je navzlic širokogrudnemu zapisu v KOTARAC (1997) pri nas le malo. O koroških hribovskih podvigih odraslih samčkov kačjega potočnika iz Drave na bližnjo Strojno je na straneh biltena *Erjavecija* pisal že BEDJANIČ (2004). Tokrat dodajam še dve podobni opazovanji iz štajerskega konca.

Letos sem dne 31-VII-2005 odraslega samčka kačjega potočnika opazoval na peščenem in od poletnih nalivov globoko razbrzdanem delu smučišča nad cerkvijo Sv. Treh kraljev pod Velikim vrhom na Pohorju (AS 66b2, alt. 1200m). Zračna razdalja do najbližjih znanih lokalitet s potrjenim razvojem vrste znaša približno 10 kilometrov.

Drugo letošnje opazovanje hribovsko razpoloženega odraslega kačjega potočnika izvira z Boča, kjer sem dne 14-VIII-2005 opazoval osamljenega samčka na makadamski poti pri rastišču velikonočnice, zahodno od Planinskega doma na Boču (AS 93b3, alt. 650m). Omenjena lokaliteta je od Dravinje, kjer kačji potočnik potrjeno živi in se razvija, oddaljena približno 2,5 kilometra zračne linije.

Za primerjavo z BEDJANIČ (2004) naj dodam, da je povirje Jamniškega potoka na Strojni (AS 36a1, alt. 900-1000m) od reke Drave pri Dravogradu, kjer živi močna populacija vrste, oddaljeno približno 5,5 kilometrov zračne linije.

Sicer priložnostna, a vendar dovolj pogosta opazovanja odraslih kačjih potočnikov v hribovitih predelih jasno kažejo, da ne gre le za slučajne izlete zdolgočasenih samčkov, ampak da velja razlago iskati v specifični

biologiji vrste. Ker smo doslej v hribih srečevali le samčke v polni obarvanosti je vprašljivo ali gre pri tem vedenju dejansko le za preživljanje pubertete na bolj svežem hribskem zraku... Kakorkoli že, tudi pričujoč sestavek še naprej pušča odprtih mnogo vprašanj, ki bi jim nedvomno veljalo posvetiti posebno raziskavo.

LITERATURA:

- BEDJANIČ, M., 2004. O delu entomološke skupine na MRT Mislinja 2003. *Erjavecija* 17: 8-12.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- KOTARAC, M., A. ŠALAMUN & S. WELDT, 2003. *Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Kačji pastirji (Odonata) (končno poročilo)*. Naročnik: MOPE, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 104 str., digitalne priloge.
- SCHNAPAUFF, I., P. SCHRIDDE, F. SUHLING & K. ULLMANN, 1996. Libellenbeobachtungen in Nordost-Griechenland. *Libellula* 15(3/4): 169-183.
- STERNBERG, K., B. HÖPPNER, A. HEITZ & S. HEITZ, 2000. *Ophiogomphus cecilia* Fourcroy, 1785). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), *Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur*, str. 358-373, Ulmer, Stuttgart.

(M. BEDJANIČ)

GRMIŠČNA ZVERCA *LESTES BARBARUS* TUDI V SPODNJEM POSAVJU

V Vrbini je med Krškim in Brežicami poleg dveh velikih gramoznic še nekaj manjših. Ena manjših, ki je v stanju zaraščanja (in zasipanja) je ob potoku Močnik med vasjo Zg. Obrež in reko Savo. Spomladi in jeseni se običajno z vodo napolnijo tri večje in več manjših vodnih površin, ki so v različnih fazah zaraščanja. Ob poletni suši voda običajno presahne. Dne 08-VI-2005 sem med popoldanskim opazovanjem na robu z vrbami zaraščajoče vodne površine na visokih steblikah opazil dve samici grmiščne zverce *Lestes barbarus*. Naredil sem tudi nekaj posnetkov. Življenjsko okolje je tipično za pojavljanje te ranljive vrste kačjega pastirja.

Glede na relevantno odonatološko literaturo za to območje (KOTARAC, 1997; KOTARAC & ŠALAMUN, 2001) in po besedah M. Bedjaniča, gre za prvo opazovanje te vrste v spodnjem Posavju. Sicer sem o podobni najdbi grmiščne zverce ob reki Savi pri Vrhovem na straneh biltena *Erjavecija* poročal že pred nekaj leti (KLENOVŠEK, 1999).

LITERATURA:

- KLENOVŠEK, D., 1999. Drobtinice in ocvirki: grmiščna zverca *Lestes barbarus*, povodni škratec *Coenagrion scitulum*, črni ploščec *Libellula fulva*, pasasti kamenjak *Sympetrum pedemontanum*. *Erjavecia* 8: 16-17.
- KOTARAC, M., 1997. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2001. Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj et al., *Opredelitev ekološko pomembnih območij v predelu spodnje Save in Dobrave ter priprava predloga ukrepov za omilitev posledic na naravi v zvezi z načrtovanimi posegi*, str. 65-73 (excl. priloge 1, 2, 3 & 9), Poročilo za MOP - ARSO, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

(D. KLENOVŠEK)

KAČJI PASTIRJI V LITERaturi I.

DAN S ... SAŠOM WELDTOM, ODONATOLOGOM

Je eden od maloštevilnih preučevalcev kačjega pastirja pri nas. Je eden izmed tridesetih članov Slovenskega odonatološkega društva (odonata je latinski naziv za kačjega pastirja). Njegovo zanimanje za biologijo in naravo se je zbudilo že v osnovni šoli, ko se je med počitnicami udeleževal poletnih raziskovalnih taborov. Sprva se je začel s kačjimi pastirji ukvarjati bolj iz radovednosti, na nagovarjanje kolegov, z vse bolj poglobljenim znanjem o njih ga je začela ta dokaj ozka veja znanosti vse bolj privlačiti. Rad se udeležuje raziskovalnih pohodov in taborov - vedno si v stiku z naravo, v dobri družbi... Doslej je že organiziral takšen tabor, ni mu pa še uspelo pridobiti naziva mentorja, pa tudi nove ali domnevno izginule vrste kačjega pastirja še ni odkril. To je sicer velika želja vsakega odonatologa - to so »adrenalinske« zadeve, ki te najbolj privlačijo, pravi Sašo - vendar se bo treba za njeno uresničitev še več učiti in raziskovati. Kar ni noben problem, saj gre poleti raje na raziskovalni tabor kot na počitnice na morje.

Letošnje jesen je izredno sončna in topla – kot naročena za preučevanje kačjih pastirjev. Prav takšen dan sva morala izbrati s Sašom, da sva se lahko odpravila na lov za letečimi kačicami. Pri nas so jih našli 73 od več tisoč, kolikor jih je najti po svetu. Še ob desetih dopoldne, ko sva bila sprva dogovorjena, da se slišiva po telefonu, ni bilo povsem jasno, kdaj se bo megla dvignila in ali se bo prikazalo sonce, da bo ogrelo kačje pastirje in jih pripravilo za let. No, okrog opoldneva se je vendarle zjasnilo in uro zatem sva se odpeljala k ribnikom na Dragi - v zavarovano območje, kjer je bilo po Sašovih podatkih mogoče naleteti na precej različnih vrst kačjih pastirjev. Največji med vrstami, ki živijo v Sloveniji, meri čez krila 12 centimetrov, me že med vožnjo pouči Sašo.

»Pa kaj piči?« me še zanima.

»Kje pa, kačji pastir ima grizalo, nima bodala.«

»Mar to pomeni, da grize?«

"Seveda - ta, ki je največji lahko, človeka ugrizne do krvi, njegova ličinka pa lahko občasno celo poje kakšno ribico. Sicer so pa kačji pastirji, ki se pretežno zadržujejo v bližini stoječih in tekočih voda, največkrat hrana ribam, pticam in drugim, večjim živalim.« Kot je še razložil, odonatologi na terenu običajno spremljajo gibanja kačjih pastirjev, sledijo njihovu razvoju, jih preštevajo in podobno.

»Tukaj jih je zagotovo veliko,« je bil prepričan Sašo, ko sva se približala prvemu ribniku, jaz pa nisem videla ničesar.

»Poglej ga, tamle je že eden,« pokaže proti goščavi ob ribniku. Jaz še kar ne vidim.

»Tamle, no, iz roda lebduhov.«

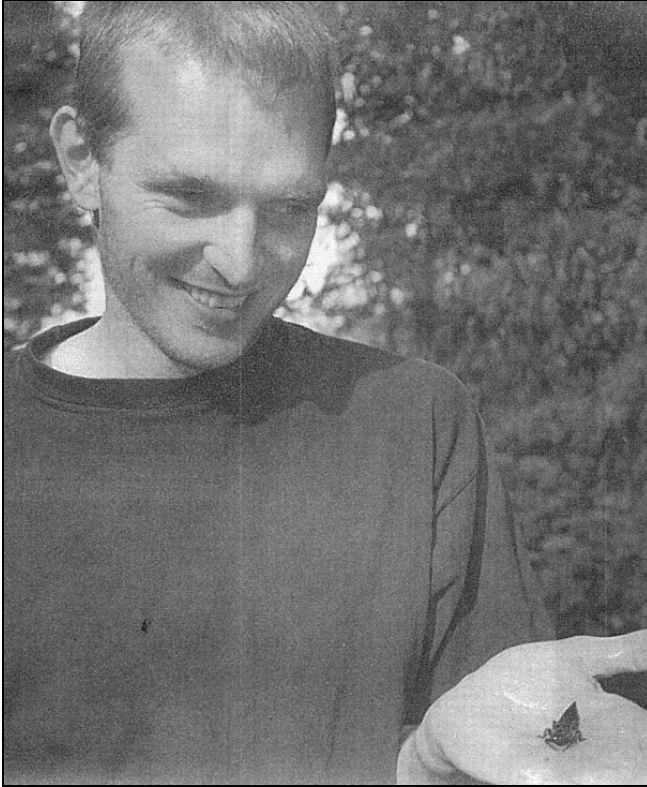
Tako majhen je bil tisti prvi, da sem ga komaj videla. In komaj sem ga opazila, že je dvakrat švisnilo skozi zrak - mreža, resda tokrat nekoliko provizorična - ampak prvi poskus, da bi malo leteče bitje spravila vanjo, je spodletel. Takrat sem tudi izvedela, da so kačji pastirji zelo krhki insekti, njihov najbolj ranljivi del pa je stičišče med glavo in trupom. Dovolj je že, da ga med lovljenjem nerodno udariš, pa ne bo nikoli več letel. Ko se je moje nevajeno oko privadilo objektu iskanja, sem že laže odkrila naslednjega, ki mi ga je pokazal Sašo. Tega nama je uspelo celo ujeti. Izkazalo se je, da je samec iz roda *aeschno affinis* (višnjeva deva), pa še starček povrhu.

»In kako veš, da je star?« Medtem ko je Sašo pastirčka večše držal za krila, je povedal še marsikaj o parjenju in življenjski dobi kačjih pastirjev; nekatere njihove vrste si naklonjenost samic pridobijo z bojem, drugi z obrednimi plesi, na primer. In prav ujeti primerek se je, po dokaj raztrganih krilih sodeč, veliko boril, sicer pa bo zaradi starosti najverjetneje zelo kamlu poginil. Življenjska doba odrasle, leteče živali je namreč dokaj kratka – mesec do dva, medtem ko živi ličinka kačjega pastirja tudi več let, mi razloži Sašo.

Ko izpolnijo osnovno nalogo - se sparijo in izležejo jajčka, je njihovo življenjsko poslanstvo končano, zvem in se pustim še poučiti o razločevalnih znakih vrst: razmak med očmi, skupki celic na krilih, majhni trikotniki na glavi... pa so ti delci teles in razlike med njimi tako majhne, da mi komaj uspe kakšno zaznati.

Starčka sva izpustila, pa mu je povsem paraliziranemu od strahu komajda uspelo odleteti, in že sva opazila zanimiv prizor - dve telesci, združeni v obliki srca, sta čemeli na travnem stebelu ob ribniku. »Tipičen primer parjenja, ko samec dobesedno zgradbi samico za vrat,« mi v smehu pove Sašo in švis, švis, s hitrima zamahoma je bilo prizora konec, nesrečna ljubimca pa sta se znašla v mreži. Kanček sile je bilo treba uporabiti za njuno ločitev, da sva lahko videla majhni prijemalki na samčkovem zadku. Ob parjenju ju vtakne v odprtini na samičinem vratu - po sistemu ključ-ključavnica, kar pomeni, da se prijemalke in luknjice ujemajo le znotraj posamezne vrste.

Na obhodu okoli ribnika mi je Sašo razložil, da bi, tudi če bi stala na mestu, najverjetneje videla vse živali, ki se živijo tam, saj slej ko prej priletijo mimo. Pa se je lepše sprehajati, obiskati različne lokacije in se naužiti narave. Med iskanjem našega drugega največjega kačjega pastirja - *aeshna grandis*, rjava deva – na tem območju opaženega nekaj tednov nazaj, sva naletela na enega izmed najlepših predstavnikov te žuželke, saj ima v nasprotju z večino drugih, ki niso pretirano opremljeni za barvami, bleščeča zelena krila. Od tod tudi ime - pasasti bleščavec. No, najlepši je res in nastopač, ki pred samico rad pleše, pa vendar je predstavnik najbolj izvorne, enostavne vrste in najslabši letalec, sem izvedela. Kljub daljšemu iskanju nama *eshne grandisa* ni uspelo odkriti, zato sva se v upanju, da najdeva vsaj njegovo ličinko, odpravila do bližnjega potoka, kjer po vseh pričakovanih čemijo, zakopane v produ, in prežijo na plen.

»Kakšna je ličinka? Kot kakšen črvič?« me je zanimalo.

»Kje pa, lepa in velika je,« mi je razložil Sašo, pa si je nisem in nisem mogla predstavljati, dokler je nisva po daljšem brskanju po potočnem dnu vendarle odkrila. Sprva čisto majhno, nato še večjo, približno tri centimetre dolgo ličinko s členkastim oklepom, podobno kakšnemu velikemu hrošču brez kril ali majhnemu oklepnemu vozilu. In če si odraslega kačjega pastirja nisem upala prijeti, da ga ne bi z neveščimi prsti poškodovala, se ličinke ne bi niti dotaknila, vendar iz povsem drugih razlogov. »Se ti nič ne gnusi?« me zanima. Seveda ne, če si z naravo tesno povezan že od otroštva, se ti zdi lepo celo tisto, kar se »navadnim smrtnikom« običajno gabi.

Čeprav bi Sašo po svoji navadi tisto popoldne še naprej raziskoval, se odpravil na drugo lokacijo, pa potem še na eno... sva se nekako strinjala, da sva izpolnila načrtovano - našla in popisala nekaj tipičnih predstavnikov kačjega pastirja na tem območju - in se vrnila v mesto.

Zanimiv članek o našem kolegu »Saškotu« je leta 1999 zapisala Helena Kocmur. Dne 17.X.1999 je bil na strani 16 objavljen v časopisu *Nedelo* 5(42). Čeprav je bil članek takoj vključen v gradivo za slovensko odonatološko bibliografijo in tako otet pozabi, je vendarle toliko zanimiv in zabaven, da se ga je po šestih letih vredno spomniti v našem biltenu.

A BIOLOGY OF DRAGONFLIES

Klasično odonatološko delo P. S. Corbeta *A biology of dragonflies*, iz leta 1962 (ponatis 1983), je po več kot štirih desetletjih še vedno izjemno aktualno. Knjižna oblika je že davno razprodana, zato je toliko bolj razveseljiva novica o dostopnosti elektronske oblike knjige, ki je za povrh vsega še zastonj. Branje in down-load več kot priporočamo! Gradivo je voljo na internetnem naslovu:

www.jcu.edu.au/school/tbiol/zoology/auxillry/odonata/corbet.htm

ODONATOLOŠKA MAILING LISTA

Že skoraj eno leto imamo v Sloveniji tudi za kačje pastirje ustanovljeno popularno mailing listo, ki omogoča pošiljanje elektronske pošte vsem zainteresiranim. Prijavite se z mailom na naslov: *odonata-si-subscribe@yahoogroups.com*, nakar vas moderator potrdi. Za pošiljanje sporočil pišete na *odonata-si@yahoogroups.com*. Za vsa vprašanja se obrnite na naslov: *ali.salamun@ckff.si*. Vabljeni k sodelovanju!

Announcement of the
17TH INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF
ODONATOLOGY IN HONG KONG

**organized by the Agriculture, Fisheries and Conservation
Department, Government of the Hong Kong, SAR, China and the
International Odonatological Foundation (S.I.O.)**

**Invitation from the Chairman of the
Organizing Committee**

It is a great pleasure to cordially invite you to participate in the 17th International Symposium of Odonatology (17th ISO) to be held from 31 July to 4 August 2006 in Hong Kong.

The symposium will bring together odonata experts from different parts of the world and present their research results. Meetings and discussions will focus on various topics related to odonatology such as phylogeny, taxonomy, palaeontology, morphology, behavioural ecology, biochemistry, physiology, biogeography, applied entomology and conservation. A special session on "Dragonflies of South East Asia" will also be held.

We are fortunate to be able to obtain the support to hold the symposium for the first time in South East Asia. There will be a number of internationally renowned speakers and experts joining us to share their expertise, experience and findings in all aspects of odonatology. With an estimated over a hundred participants, I am sure that this five-day symposium will be an inspiring and fruitful event for all of us.

It is my sincere wish that you will enjoy the scientific program as well as the field trips of the symposium. I also hope that you find some time not only to enjoy our beautiful city but also the countryside and that you do come back and visit us again in the future.

C. C. Lay, Chairman, Organizing Committee

Message from the president of International Odonatological Foundation (S.I.O.)

The 17th International Symposium of Odonatology (ISO) in Hong Kong will be the first one held in South East Asia. I visited Hong Kong and venue for the ISO (i.e. Hong Kong Wetland Park) while attending the IUCN World Commission on Protected Areas 5th Conference on Protected Areas of East Asia in June 2005. There are many marshes in the Wetland Park. I stood in the corner for an hour and many colourful tropical dragonflies of more than fifteen species visited me. Hong Kong is well noted with its skyscrapers and high-tech systems all of which are very comfortable, yet they have cozy natural environment everywhere.

Mr. Keith Wilson had the initiative for the faunal study of Hong Kong. Younger researchers have learnt from him and have developed an intensive ecological baseline survey as a team. Dr. Tam and his active and enthusiastic team have raised the number of recorded species in Hong Kong to 112 already.

The ISO has been held successfully in corporation with the S.I.O., and I, as the President of S.I.O., should like to welcome you all dragonfly researchers and lovers from all over the world to Hong Kong. Come, meet and talk with the enthusiastic researchers in Hong Kong. Your visit will encourage them, and you will be inspired by them as well. Let's meet in July-August 2006!!!

Kiyoshi INOUE, President, S.I.O.

Kot v uvodnih besedah v imenu organizatorjev pišeta gospoda C. C. Lay in Kiyoshi Inoue, se nam prihodnje leto med 31. julijem in 4. avgustom 2006 v daljnem Hong Kongu obeta eden najzanimivejših svetovnih odonatoloških simpozijev doslej. Zadosten razlog za obisk simpozija je gotovo že sam Hong Kong, če pa k temu prištejemo še eksotične vrste kačjih pastirjev, prijetno druženje, zanimive terenske izlete in posimpozijsko »odpravo« na celinsko Kitajsko, je skušnjava tokrat še toliko večja.

Za dodatne informacije, sveže novice in registracijo obiščite dobro pripravljeno in izredno zanimivo internetno stran:

www.iso2006.net

Za vse našteto se lahko obrnete tudi neposredno na simpozijijski sekretariat: Meeting Planners International (HK) Ltd., 23/F, Pico Tower, 66 Gloucester Road, Wan Chai, Hong Kong; Tel: ++852 2509 3430; Fax: ++ 852 2667 6927; e-mail: isohk2006@mphk.com

DODATEK H GRADIVU ZA ODONATOLOŠKO BIBLIOGRAFIJO SLOVENIJE XX.

Pod tem imenom bodo tudi v prihodnje v *Erjaveciji* zbrani naslovi odonatološke literature, ki je izšla po objavi Gradiva za odonatološko bibliografijo Slovenije (KIAUTA, B., 1994. *Exuviae* 1/1: 9-15). Ob tej priložnosti vas prosim, da pošljete kopije vsakršnih objavljenih notic, sestavkov ali člankov, ki vsebujejo favnistične podatke za ozemlje Slovenije ali se kako drugače dotikajo kačjih pastirjev na naslov: **Matjaž Bedjanič, Kolodvorska 21b, 2310 Slovenska Bistrica**. Kot vedno bo poskrbljeno, da bo vaš prispevek omenjen tudi v *Odonatological Abstracts*, ki so sestavni del uglednega mednarodnega odonatološkega časopisa *Odonatologica*.

582. BABIJ, V. & J. SMOLE [prevajalca] / W. EISENREICH, A. HANDEL & U. E. ZIMMER, 2005. *Rastline in živali z vami na sprehodu*. Modrijan založba, Ljubljana. 560 str.
583. BEDJANIČ, M., 2005. Kačji pastirji iz zbirke »Staudacher in Stussiner« v Prirodoslovnem muzeju Slovenije *Erjavecija* 19: 1-6.
584. BEDJANIČ, M., 2005. Drobtinice in ocvirki: Prisojni zimnik *Sympecma fusca* tudi v Vipavski dolini. *Erjavecija* 19: 16-17.
585. BEDJANIČ, M., 2005. Drobtinice in ocvirki: Nove najdbe prodnega paškratca *Erythromma lindenii* v Posavju. *Erjavecija* 19: 17-19.
586. BEDJANIČ, M., 2005. *Popis velikega studenčarja Cordulegaster heros (Insecta: Odonata) na območju Ureditvenega načrta za območje kamnoloma Cerov Log na Gorjancih, s presojo vplivov in predlogom omilitvenih ukrepov*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 11 str.

587. BEDJANIČ, M., 2005. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju občinskega lokacijskega načrta »Proizvodna cona Želodnik«, s presojo vplivov načrtovanih posegov*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 18 str.
588. BEDJANIČ, M., 2005. *Presoja vplivov na favno kačjih pastirjev (Odonata) na območju UN »Izgradnja parkirišča za tovornjake in osebna vozila ter pomožnega prostora z avtopralnico pri Podpeči«*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 9 str.
589. BEDJANIČ, M., 2005. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju načrtovane HE Krško na Savi, z oceno ogroženosti in predlogi omilitvenih ukrepov*. Elaborat za Nacionalni inštitut za biologijo, Slovenska Bistrica. 20 str.
590. ESENKO, I., 2004. Bloščica in njeni raki. *Moj mali svet* 36(10): 54-55.
591. GEISTER, I., 2005. Školjčna sipina v zalivu Polje. *Gea* 15(7): 14-20.
592. GULIČ, J., F. JANŽEKovič, M. JEŽ, T. NOVAK, M. VERNIK, B. VREŠ, D. VRHOVNIK & Z. ŽORŽ, 2005. *Narava. V: A. Gradišnik, M. Jež, M. Kos & B. Rajšter (ured.), Dravograd: na stičišču poti*, str. 134-197, Občina Dravograd, Dravograd. 240 str.
593. JOGAN, N., 2005. *Botanično pomembna območja Slovenije. – Important Plant Areas of Slovenia*. Botanično društvo Slovenije in Center za kartografijo favne in flore. Ljubljana. viii str.
594. KÚDELA, M., A. DOLNÝ, D. BÁRTA, T. BLAŠKovič & E. BULÁNKOVÁ, 2004. First records of *Leucorrhinia caudalis* (Odonata: Libellulidae) in Slovakia. *Biologia, Bratislava* 59(2): 152.
595. KOTARAC, M., A. ŠALAMUN & M. GOVEDIČ, 2004. *Natura 2000 vrste v naravnih in antropogenih vodnih habitatih – primer kačjih pastirjev. V: 15. Mišičev vodarski dan 2004*, str. 91-97, Vodnogospodarski biro, Maribor.
596. POGAČNIK, J., 2005. Kačji pastirji. *Cicido* 8(2): 30-31.
597. STERNBERG, K., B. HÖPPNER, A. HEITZ & S. HEITZ, 2000. *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785). *V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur*, str. 358-373, Ulmer, Stuttgart.
598. ŠALAMUN, A. & M. BEDJANIČ, 2005. Preliminarno poročilo o pojavljanju presenetljive pazverce *Chalcolestes parvidens* Artobolevski 1929 v Sloveniji. *Erjavecija* 19: 9-13.

599. ZEMLJIČ, K., 2003. *Vrstna podobnost ličink kačjih pastirjev v reki Ščavnici*. Seminaraska naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 16 str.
600. WEIHRAUCH, F., M. OLIAS, M. BEDJANIČ, M. MARINOV & A. ŠALAMUN, 2005. Distribution and overlap of ranges of *Lestes parvidens* and *Lestes viridis* in southeastern Europe (Odonata: Lestidae). *V: Cordero Rivera (ured.), Abstract book 4th WDA International Symposium of Odonatology, Pontevedra, 26-30 July 2005*, str. 37, Vigo.

(M. BEDJANIČ)

ODONATOLOŠKA BIBLIOGRAFIJA SLOVENIJE (1685-2005)

Rednemu in sistematičnemu beleženju objavljenih podatkov o kačjih pastirjih Slovenije namenjamo že od prve številke biltena *Erjavecia* prav posebno pozornost. Tako je v vsaki številki zbrana nova odonatološka literatura, ki vsebuje favnistične podatke o kačjih pastirjih Slovenije in je izšla po objavi *Gradiva za odonatološko bibliografijo Slovenije* (KIAUTA, B., 1994. *Exuviae* 1/1: 9-15).

Doslej se je t.i. *Dodatkov h odonatološki bibliografiji Slovenije* nabralo že okroglih dvajset. Lep jubilej je vsekakor zadosten razlog, da pod tovrsten trud potegnemo črto, še posebej, ker se mu prav letos pridružuje še 320-letnica prvega pisnega vira o kačjih pastirjih slovenskega ozemlja.

Skoraj okroglo 600 citiranih »slovenskih« odonatoloških naslovov je gotovo številka, ki govori o pomenu našega dela sama zase. V zajetno bibliografijo je resda zajete mnogo neobjavljene »sive« literature in po drugi strani virov, kjer so kačji pastirji Slovenije morda omenjeni le bežno, vendar pa je bilo s tem mnogo zanimivih in dragocenih odonatoloških informacij za vedno iztrganih pozabi. Še več – z malo samovšečnosti lahko trdimo, da smo ustvarili oz. ustvarjamo najpopolnejšo literaturno zbirko o katerikoli živalski ali rastlinski skupini pri nas.

Bibliografija, ki sledi v nadaljevanju, tako vključuje vse znane pisne vire o kačjih pastirjih Slovenije – od znamenitega 18. zvezka grafične zbirke Janeza Vajkarda Valvasorja iz leta 1685, do zadnje odonatološke slikanice v oktobrski številki revije *Cicido* iz leta 2005. Ali povedano drugače – vse znane pisne vire o kačjih pastirjih Slovenije, ki so bili vključeni v *Gradivo za odonatološko bibliografijo Slovenije* in ki smo jih uspeli v zadnjih desetih letih s skupnimi močmi evidentirati v *Dodatkih h odonatološki bibliografiji Slovenije I-XX*.

Odonatološko bibliografijo Slovenije osebno razumem kot živ dokument, ki se bo nenehno dopolnjeval tudi v prihodnje. Pri tem v prvi vrsti računam na pomoč vseh slovenskih odonatologov in se še naprej toplo priporočam za kopije vsakršnih objavljenih notic, sestavkov ali člankov, ki vsebujejo odonatološke favnistične podatke za ozemlje Slovenije ali se kako drugače dotikajo kačjih pastirjev.

Kot se ob jubilejih in posebnih priložnostih seveda spodobi, se za izkazano pomoč pri zbiranju odonatološkega gradiva zahvaljujem prav vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri nastanku pričujoče zbirke odonatoloških dokumentov. Prav posebej se za izkazano vzpodbudo, pomoč in podporo zahvaljujem prof. dr. Boštjanu Kiauti.

- ADAMOVIĆ, Ž. R., 1990. Odonata of Daićsko jezero. *Bull. Acad. serbe Sci. Arts (Sci Math. Nat.)* 102(32): 15-20.
- ADAMOVIĆ, Ž. R., 1996. The summer odonata species in the lower Tisa valley, Banat. *Acta entomologica serbica* 1(1/2): 63-80.
- ADAMOVIĆ, Ž., LJ. ANĐUS & A. MLADENVIĆ, 1992. Cordulegaster heros Theischinger, 1979 in Serbia and Macedonia (Odonata: Cordulegastridae). *Opusc. zool. flumin.* 101: 1-11.
- ADAMOVIĆ, Ž. R., LJ. ANĐUS & LJ. MIHAJLOVIĆ, 1996. Habitat distribution and biogeographical features of the Odonata in the Durmitor range, Montenegro. *Notul odonatal.* 4(7): 109-114.
- AGENCIJA RS ZA OKOLJE, 2001. *Pregled stanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti v Sloveniji*. MOP-ARSO, Ljubljana. xvi+224pp.
- AHLIN, M., B. BITENC, & L. GORNIK, 1998. *Preobrazba v naravi: kačji pastirji spomladi na Koseškem bajerju*. Seminarska naloga, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana. 8 str.
- ALJANČIČ, M., J. BOLE, A. BUDIHNA, I. GEISTER, M. HAFNER, A. POLENEC & J. VOVK [prevajalci] / GARMS, H. & L. BORM, 1981. *Živalstvo Evrope: Priročnik za določanje živalskih vrst*. Mladinska knjiga, Ljubljana. xxxii+549 str.
- AUPIČ, N. & V. TOMC, 1995. Kačji pastirji. *V: Raziskovalni tabor Zalog 95, Novo mesto, 21.-30. junij 1995*, str. 21-26, Klub za nadarjene učence, Novo mesto.

- BABIJ, V., M. BEDJANIČ, S. TOME & A. SELIŠKAR, 1997. *Rastlina, žival in biotop leta 1997*. Sklad za naravo & Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana. 8 str..
- BABIJ, V. & J. SMOLE [prevajalca] / W. EISENREICH, A. HANDEL & U. E. ZIMMER, 2005. *Rastline in živali z vami na sprehodu*. Modrijan založba, Ljubljana. 560 str.
- BAJD, B., 1995. *Pojdimo k mlaki*. Pedagoška obzorja, Novo mesto. 76 str.
- BEDJANIČ, M., 1991. *Odonatna favna Turnerjevih ribnikov v Spodnjih Račah*. Naloga za 8. srečanje mladih raziskovalcev za napredek Maribora, Maribor. iv+27 str.
- BEDJANIČ, M., 1993. *Gradivo za razstavo "Škodljive in koristne žuželke v Sloveniji": Kačji pastirji (Odonata)*. Privatno ciklostirano, Fram. 3 str.
- BEDJANIČ, M., 1994a. Seznam odonatne favne Slovenije. *Acta entomologica slovenica* 2: 43-54.
- BEDJANIČ, M., 1994b. Odonatna favna Turnovih ribnikov (Rače, Slovenija). *Exuviae* 1(1): 1-5.
- BEDJANIČ, M., 1994c. Records of some little known and a new *Sympetrum* species for the odonate fauna of Slovenia. *Notulae odonatologicae* 4 (3): 51.
- BEDJANIČ, M., 1995a. *Leucorrhinia caudalis* (Charp.) and *Leucorrhinia pectoralis* (Charp.) new for the odonate fauna of Slovenia (Anisoptera: Libellulidae). *Notulae odonatologicae* 4(5): 89-90.
- BEDJANIČ, M., 1995b. Poročilo odonatološke skupine. V: M. Bedjanič (ured.), Tabor študentov biologije Raka 92, Smast 93, Črneče 94, str. 67-72, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 1995c. *Vorläufiger Bericht über die Libellenfauna des Dravsko polje und seiner Umgebung (Steiermark, NO Slowenien)*. Programm Kurzfassungen der Beiträge und Teilnehmerverzeichnis zur 14. Jahrestagung der GdO vom 24. - 26. März 1995, Alexisbad: 21.
- BEDJANIČ, M., 1996a. *Lestes macrostigma* (Eversmann, 1836) a new species in the dragonfly fauna of Slovenia and rediscovered in Croatia (Zygoptera: Lestidae). *Exuviae* 2/1(1995): 10-12.
- BEDJANIČ, M., 1996b. Ogroženost favne kačjih pastirjev (Odonata). V: J. Gregori, A. Martinčič, K. Tarman, O. Urbanc-Berčič, D. Tome & M. Zupančič (ured.), str. 278-284, Narava Slovenije, stanje in perspektive, Društvo ekologov Slovenije, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 1997a. *Potek preobrazbe, spolna struktura in velikost populacije nosne jezerke (Epiteca bimaculata (Charpentier, 1825)) v glinokopu Opekarne Pragersko v Pragerskem (SV Slovenija) (Odonata: Corduliidae)*. Seminarska naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 14 str.
- BEDJANIČ, M., 1997b. Raziskovalni tabor študentov biologije Središče ob Dravi '97. *Erjavecija* 4: 10-11.
- BEDJANIČ, M., 1997c. Žival meseca aprila: Prisojni zimnik (*Sympecma fusca*). *Proteus* 59(8): 387-389, 399.
- BEDJANIČ, M., 1998a. Kačji pastirji (Odonata). *Gea* 8(2): 28-29.
- BEDJANIČ, M., 1998b. Pisani svet kačjih pastirjev (Odonata) ob reki Muri - Poročilo odonatološke skupine. V: M. Vogrin (ured.), Mladinski ekološki raziskovalni tabor Tišina '97, str. 23-30, 50, PEC & ZTKS, Murska Sobota.

- BEDJANIČ, M., 1998c. Pisani svet kačjih pastirjev. *Gea* 8(2): 42-45.
- BEDJANIČ, M., 1998D. *Predstavitve NVO: Slovensko odonatološko društvo*. Bilten (april 1998), Regionalni center za okolje za srednjo in vzhodno Evropo, Ljubljana: 9-10.
- BEDJANIČ, M., 1998e. Raziskave biologije nosne jezerke *Epithea bimaculata* (Charpentier, 1825) v Sloveniji (Anisoptera: Corduliidae). *Erjavecija* 6: 26-27.
- BEDJANIČ, M., 1999a. *Aeshna subarctica elisabethae* Djakonov 1922, new for the odonate fauna of Slovenia (Anisoptera: Aeshnidae). *Exuviae* 6: 7-10.
- BEDJANIČ, M., 1999B. Kačji pastirji - Pisano življenje med vodo in nebom. *Proteus* 62(1): 4, 8-17, 47.
- BEDJANIČ, M., 1999c. Krajinski park Rački ribniki – Požeg: Predstavitev vsebine novega naravoslovnega vodnika. *Erjavecija* 8: 11-15.
- BEDJANIČ, M., 1999d. New records of *Hemianax ephippiger* (Burmeister, 1839) in Slovenia (Anisoptera: Aeshnidae). *Exuviae* 6: 14-18.
- BEDJANIČ, M., 1999E. O nevretenčarjih. V: M. Vogrin & N. Vogrin (ured.), *Krajinski park Rački ribniki - Požeg: Vodnik*, str. 57-75, 124-126, Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Rače.
- BEDJANIČ, M., 1999f. Žival meseca septembra: Stasiti kamenjak (*Sympetrum depressiusculum*). *Proteus* 62(1): 36-38, 47.
- BEDJANIČ, M., 1999g. *Proposals for addition to the Annexes of the Habitat Directive: Coenagrion scitulum (Rambur, 1842)*. Republic of Slovenia, Ministry of Environment and Spatial Planning, Nature Protection Authority, Ljubljana. 4 str.
- BEDJANIČ, M., 2000a. Drobčinice in ocvirki: afriški minljivec *Hemianax ephippiger*, zgodnji trsničar *Brachytron pratense*. *Erjavecija* 9: 20-22.
- BEDJANIČ, M., 2000b. Mladinski ekološki raziskovalni tabor Vogrsko 2000. *Erjavecija* 10: 7-10.
- BEDJANIČ, M., 2000c. *Proposals for addition to the Annexes of the Habitat Directive: Cordulegaster heros Theischinger 1979*. Republic of Slovenia, Ministry of Environment and Spatial Planning, Nature Protection Authority, Ljubljana. 6 str.
- BEDJANIČ, M., 2000d. *Analiza stanja biotske raznovrstnosti Slovenije: Kačji pastirji (Odonata)*. Elaborat za MOP - Upravo RS za varstvo narave, Fram. 34 str.
- BEDJANIČ, M., 2001a. Zanimivi in doslej spregledani podatki o kačjih pastirjih Koroške z začetka 20. stoletja. *Erjavecija* 11: 8-10.
- BEDJANIČ, M., 2001b. Drobčinice in ocvirki: Črni kamenjak *Sympetrum danae* in pasasti kamenjak *Sympetrum pedemontanum* tudi na Dravskem polju. *Erjavecija* 11: 10-12.
- BEDJANIČ, M., 2001c. Modri ploščec *Libellula depressa*. *Vrtnar* 10(3): 47.
- BEDJANIČ, M., 2001d. MRT Makole 2001: Poročilo entomološke skupine – Skupina za raziskovanje žuželk. *Panorama, Slovenska Bistrica* 12(35): 10.
- BEDJANIČ, M., 2001e. Poročilo o delu entomološke skupine na MRT Makole 2001. *Erjavecija* 12: 14-16.
- BEDJANIČ, M., 2001f. Poročilo o delu entomološke skupine na MRT Mislinja 2001. *Erjavecija* 12: 8-12.
- BEDJANIČ, M., 2002a. Drobčinice in ocvirki: Možna potrditev obstoja druge letne generacije pri velikem rdečokcu *Erythromma najas* in stasitem kamenjaku *Sympetrum depressiusculum* v Sloveniji?. *Erjavecija* 14: 17-19.

- BEDJANIČ, M., 2002b. Gozdno – turistična pot Plešivec: Rastlinstvo in živalstvo. V: T. Turičnik (ured.), Gozdno – turistična pot Plešivec, str. 27-32, Turistično društvo Slovenj Gradec & Zavod za gozdove KE Slovenj Gradec, Slovenj Gradec.
- BEDJANIČ, M., 2002c. MRT Makole 2002 - Poročila skupin: Raziskovanje žuželk. *Panorama, Slovenska Bistrica* 13(32): 10. (8. avgust 2002)
- BEDJANIČ, M., 2002d. Novi rdeči seznam kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije. *Erjavecia* 14: 9-12.
- BEDJANIČ, M., 2002e. O delu entomološke skupine na MRT Mislinja 2002. *Erjavecia* 14: 7-9.
- BEDJANIČ, M., 2002f. O delu entomološke skupine na MRT Ščavnica 2002. *Erjavecia* 14: 4-7.
- BEDJANIČ, M., 2002g. O kačjih pastirjih Cerknškega jezera (Odonata). V: A. Gaberščik (ured.), Jezero, ki izginja: Monografija o Cerknškem jezeru, str. 138-147, Društvo ekologov Slovenije, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2002h. O kačjih pastirjih Pomurja in Goričkega. V: A. Gogala (ured.), Narava Slovenije: Mura in Prekmurje, str. 37-41, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2002i. Pregled stanja biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti v Sloveniji: Kačji pastirji (Odonata). *Erjavecia* 13: 6-11.
- BEDJANIČ, M., 2002j. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthoptera) na »MRT Makole 2001«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2001, str. 83-104, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2002k. Raziskave favne ravnokrilcev (Orthoptera) in kačjih pastirjev (Odonata) na »MRT Mislinja 2001«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Mislinja 2001, str. 95-116, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- [BEDJANIČ, M.] A. M., 2002. V občini Cerksen najdemo veliko zanimivih žuželk in insektov – Kačji pastirji so med najbolj ogroženimi. *Večer* 58(161): 18. (16. julij 2002)
- BEDJANIČ, M., 2003a. Drobtinice in ocvirki: Modrozelená deva *Aeshna cyanea* tudi v kreppljih slovenskega mačka. *Erjavecia* 15: 13-14.
- BEDJANIČ, M., 2003B. Kačji pastirji - Odonata. V: Sket, B., M. Gogala & V. Kuštor (ured.), Živalstvo Slovenije, str. 281-289, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 664 str.
- BEDJANIČ, M., 2003c. Modrozelená deva. *Vrtnar* 12(5): 44-45.
- BEDJANIČ, M., 2003d. Prvi podatki o pojavljanju stasitega kamenjaka *Sympetrum depressiusculum* na Koroškem. *Erjavecia* 16: 18-19.
- BEDJANIČ, M., 2003e. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthopteroidea) na »MRT Makole 2002«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2002, str. 53-74, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2003f. Raziskave favne ravnokrilcev (Orthopteroidea) in kačjih pastirjev (Odonata) na »MRT Mislinja 2002«. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Mislinja 2002, str. 35-50, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2003g. Vzpostavlanje omrežja NATURA 2000 v Sloveniji - Kačji pastirji (Odonata). *Erjavecia* 15: 8-11.

- BEDJANIČ, M., 2004a. Drobtinice in ocvirki: Nove najdbe rumenega kamenjaka *Sympetrum flaveolum*, povodnega škratca *Coenagrion scitulum* in grmiščne zverce *Lestes barbarus* na Štajerskem. *Erjavecija* 18: 11-14.
- BEDJANIČ, M., 2004b. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju načrtovane HE Blanca na Savi, z oceno ogroženosti in predlogi omilitvenih ukrepov*. Elaborat za Nacionalni inštitut za biologijo, Slovenska Bistrica. 26 str.
- BEDJANIČ, M., 2004c. Javni protest proti načrtom izgradnje golf igrišča na območju Slivniških ribnikov in Hočkega gozda pri Mariboru. *Erjavecija* 17: 19-22.
- BEDJANIČ, M., 2004d. O delu entomološke skupine na MRT Mislinja 2003. *Erjavecija* 17: 8-12.
- BEDJANIČ, M., 2004e. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthopteroidea) na »MRT Makole 2003«. *V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Makole 2003*, str. 77-98, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2004f. Raziskave favne kačjih pastirjev (Odonata) in ravnokrilcev (Orthopteroidea) na »MRT Ščavnica 2002«. *V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Ščavnica 2003*, str. 101-122, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2004g. Raziskave favne ravnokrilcev (Orthopteroidea) in kačjih pastirjev (Odonata) na »MRT Mislinja 2003«. *V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Mislinja 2003*, str. 71-95, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., 2004h. *Smernice za ureditev in upravljanje bodočega ornitološkega rezervata »Vrbovski tali« na Ljubljanskem barju s stališča favne kačjih pastirjev (Odonata)*. Elaborat za Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Slovenska Bistrica. 24 str.
- BEDJANIČ, M., 2004i. Nekateri mentorji so povedali nekaj več o dogajanju na taboru: Entomološka skupina. *V: V. Balantič (ured.), Poletni tabor za Zoisove štipendiste, Ekološko umetniški tabor »Narava je v nas«, 21.-29. avgust 2004, Dom Miloša Zidanška na Pohorju*, str. 18-20, Dotik Lendava, Lendava. 35 str + DVD.
- BEDJANIČ, M., 2005a. Drobtinice in ocvirki: Nove najdbe prodnega paškratka *Erythromma lindenii* v Posavju. *Erjavecija* 19: 17-19.
- BEDJANIČ, M., 2005b. Drobtinice in ocvirki: Prisojni zimnik *Sympecma fusca* tudi v Vipavski dolini. *Erjavecija* 19: 16-17.
- BEDJANIČ, M., 2005c. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju občinskega lokacijskega načrta »Proizvodna cona Želodnik«, s presojo vplivov načrtovanih posegov*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 18 str.
- BEDJANIČ, M., 2005d. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju načrtovane HE Krško na Savi, z oceno ogroženosti in predlogi omilitvenih ukrepov*. Elaborat za Nacionalni inštitut za biologijo, Slovenska Bistrica. 20 str.
- BEDJANIČ, M., 2005e. Kačji pastirji iz zbirke »Staudacher in Stussiner« v Prirodoslovnem muzeju Slovenije *Erjavecija* 19: 1-6.
- BEDJANIČ, M., 2005f. *Popis velikega studenčarja Cordulegaster heros (Insecta: Odonata) na območju Ureditvenega načrta za območje kamnoloma Cerov Log na Gorjancih, s presojo vplivov in predlogom omilitvenih ukrepov*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 11 str.

- BEDJANIČ, M., 2005g. *Presoja vplivov na favno kačjih pastirjev (Odonata) na območju UN »Izgradnja parkirišča za tovornjake in osebna vozila ter pomožnega prostora z avtopralnico pri Podpeči«*. Elaborat za OIKOS d.o.o., Svetovanje za okolje, Slovenska Bistrica. 9 str.
- BEDJANIČ, M. & M. BEDJANIČ, 2004. *Ravne na Koroškem – Spomeniki narave*. Občina Ravne na koroškem, Ravne na Koroškem. viii str.
- BEDJANIČ, M., L. BOŽIČ, A. FERK & A. PIRNAT, 1997. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Odonata) na območju med rekama Dobro in Kolpo (S Hrvaška). V: M. Kotarac (ured.), Mladinska biološka raziskovalna tabora Podzemelj '95 in Duplje '96, str. 43-49, ZOTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M. & U. ČERVEK, 2000. Poročilo skupine za kačje pastirje. V: M. Bogataj (ured.), Mladinski ekološko raziskovalni tabor Mura 2000, str. xvi-xviii, Pomurski ekološki center & SEG, Murska Sobota.
- BEDJANIČ, M, A. GOGALA, M. KALIGARIČ, S. KALIGARIČ & J. URBANEK, 2002a. *Narava Slovenije: Mura in Prekmurje*. Zloženka, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. 6 str.
- BEDJANIČ, M, A. GOGALA, M. KALIGARIČ, S. KALIGARIČ & J. URBANEK, 2002b. *Nature of Slovenia: Prekmurje and the Mura River*. Leaflet, Slovenian Museum of Natural History, Ljubljana. 6 str.
- BEDJANIČ, M, A. GOGALA, I. LESKOVAR, S. POLAK, K. POBOLJŠAJ & R. VEROVNIK, 1997. *Bloška planota - močvirni biser Notranjske*. Slovensko odonatološko društvo, Societas herpetologica slovenica & Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana. 8 str..
- BEDJANIČ, M., S. JENČIČ, M. PLANJŠEK & J. GULIČ, 2003a. *Naravovarstvene smernice za spremembe in dopolnitve prostorskega plana občine Radlje ob Dravi*. ZRSVN OE Maribor, Maribor. 78 str.
- BEDJANIČ, M., S. JENČIČ, M. PLANJŠEK & J. GULIČ, 2003b. *Naravovarstvene smernice za Spremembe in dopolnitve prostorskega plana občine Muta*. ZRSVN OE Maribor, Maribor. 57 str.
- BEDJANIČ, M. & M. JEŽ, 2001. *Naravovarstvene smernice za rabo in izkoriščanje vode iz akumulacije Požeg*. ZVNKD Maribor, Maribor. 25 str.
- BEDJANIČ, M., M. JEŽ & M. PLANJŠEK, 2001a. *Naravovarstvene smernice za območje občine Mežica*. ZVNKD Maribor, Maribor. 78 str.
- BEDJANIČ, M., M. JEŽ & M. PLANJŠEK, 2001b. *Naravovarstvene smernice za območje občine Prevalje*. ZVNKD Maribor, Maribor. 72 str.
- BEDJANIČ, M., M. JEŽ & M. PLANJŠEK, 2001c. *Naravovarstvene smernice za območje občine Ravne na Koroškem*. ZVNKD Maribor, Maribor. 106 str.
- BEDJANIČ, M., M. JEŽ & M. PLANJŠEK, 2001d. *Naravovarstvene smernice za območje občine Črna na Koroškem*. ZVNKD Maribor, Maribor. 169 str.
- BEDJANIČ, M., M. JEŽ, M. PLANJŠEK & J. GULIČ, 2003. *Naravovarstvene smernice za spremembe in dopolnitve prostorskih ureditvenih pogojev za območje občine Dravograd*. ZRSVN OE Maribor, Maribor. 71 str.
- BEDJANIČ, M., M. KALIGARIČ & A. GOGALA, 2002. *Raznoliki živi svet Murinih mrtvic*. V: A. Gogala (ured.), *Narava Slovenije: Mura in Prekmurje*, str. 16-22, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.

- BEDJANIČ, M., M. KALIGARIČ & M. VOGRIN, 2002. *Botanični vrt Tal 2000: Pisani rastlinski svet: vodnik*. DPPVN, Rače. 39 str.
- BEDJANIČ, M. & M. KOTARAC, 1994. Contribution to the knowledge of *Epithea bimaculata* (Charpentier) in Slovenia. *Abstr. Pap. 1st Odonatol. Symp. Alps-Adriatic reg. Comm., Maribor*: 19.
- BEDJANIČ, M. & M. KOTARAC, 1996. Contribution to the knowledge of the odonate fauna of Bloke Plateau, Slovenia. *Opuscul. zool. flumin.* 148: 1-14.
- BEDJANIČ, M. & A. PIRNAT, 2000. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Insecta, Odonata) Vipavske doline (zahodna Slovenija). *Natura sloveniae* 2(2): 29-45.
- BEDJANIČ, M., A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1999a. Kačji pastirji širšega območja ob reki Dravi. *V: M. Govedič (ured.)*, Raziskovalni tabor študentov biologije Središče ob Dravi '97, str. 31-37, ZOTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M., A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1999b. Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev širšega območja ob reki Dravi med Ptujem in Središčem ob Dravi, severovzhodna Slovenija (Insecta, Odonata). *Natura Sloveniae* 1: 45-69.
- BEDJANIČ, M. & A. ŠALAMUN, 2003. Large golden-ringed dragonfly *Cordulegaster heros* Theischinger 1979, new for the fauna of Italy (Odonata: Cordulegasteridae). *Natura sloveniae* 5(2): 19-29.
- BEDJANIČ, M. & A. ŠALAMUN, 2004b. Kačji pastirji slovenskega alpskega sveta. *V: T. Trilar, A. Gogala & M. Jeršek (ured.)*, Narava Slovenije: Alpe, str. 90-93, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M. & A. ŠALAMUN, 2004a. Dragonflies of the Slovenian Alpine world. *V: T. Trilar, A. Gogala & M. Jeršek (ured.)*, Nature of Slovenia: The Alps, str. 90-93, Slovenian Museum of Natural History, Ljubljana.
- BEDJANIČ, M. & M. ŠTERN, 1997. Kačji pastirji kala v bližini vasi Gračišče. (JZ Slovenija). *Exuviae* 3/1: 13-16.
- BEDJANIČ, M. & J. URBANEK, 2001. *Regijski park Mura*. MOP – ARSO & ZVNKD Maribor, Ljubljana. xxii pp.
- BEDJANIČ, M. & M. VOGRIN, 2003. Krajinski park Rački ribniki – Požeg: naravni biser med Pohorjem in Dravo. *Proteus* 65(5): 215-225, 238.
- BEDJANIČ, M. & S. WELDT, 2000. Rediscovery of *Coenagrion hastulatum* (Charpentier, 1825) in Slovenia (Zygoptera: Coenagrionidae). *Exuviae* 7(1): 25-29.
- BEŠOVSKI, V. L., 1994. *Fauna bulgarica* 23. *Insecta, Odonata*. Bulgarian Academy of Science, Sofia. 372 pp.
- BIDOVEC, A., A. BRANCELJ, J. BRGLEZ, A. GOGALA, M. GOGALA, I. KOS, B. KRYŠTUFEK, V. KUŠTOR, L. LIPEJ, J. LOGAR, A. MALEJ, B. MARČETA, T. NOVAK, J. PAVŠIČ, B. SKET, A. ŠALEHAR, K. TARMAN, M. TOMAN, T. TRILAR, P. TRONTELJ, & S. VRABL, 2001. *Živalstvo. V: D. Voglar (ured.)*, Enciklopedija Slovenije 15: Wi-Ž; Kronološki pregled, str. 341-355, Mladinska knjiga, Ljubljana.
- BLAŠKOVIČ T., E. BULÁNKOVÁ & J. ŠÍBL, 2003. First record of *Cordulegaster heros* ssp. *Heros* Theischinger, 1979 (Cordulegasteridae, Odonata) from Slovakia. *Biologia-Bratislava* 58 (2): 293-294.
- BOGNOLO, E. & I. PECILE, 1995. La fauna odonatologica del Carso triestino, del Carso Goriziano e di alcune localita limitrofe. *Atti Mus. civ. Stor. nat. Trieste* 46: 145-171.

- BOLE, J., 1985. Živalstvo. V: I. Fabjan (ured.), Triglavski narodni park - Vodnik, str. 94, Triglavski narodni park, Bled.
- BOLE, J., 1987. Animal life. V: I. Fabjan (ured.), A guide to the Triglav National Park, str. 105, Triglavski narodni park, Bled.
- BOS, F. & M. WASSCHER, 1997. *Veldigs Libellen*. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht. 256 str.
- BOŽIČ, L., 2000. Zanimiva nova najdba dristavičnega spreletavca *Leucorrhinia pectoralis* v Prekmurju. *Erjavecija* 10: 15-17.
- BOŽIČ, L., 2001a. Murska šuma in njena okolica. *Svet ptic* 7(3): 22-24.
- BOŽIČ, L., 2001b. Pohorje. *Svet ptic* 7(4): 28-30.
- BRAČKO, F., 2000. Reka Mura – River Mura (013). V: S. Polak (ured.), Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji, str. 161-171, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana.
- BRANCELJ, A., 2002. Poglavje 9: Živalstvo: zooplankton, bentos in ribe. V: A. Brancelj (ured.), Visokogorska jezera v vzhodnem delu Julijskih Alp, str. 137-158, Nacionalni inštitut za biologijo & Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana.
- BRAUER, F., 1856. Verzeichniss der in Kaiserthume Österreich aufgefundenen Odonaten und Perliden. *Verh. zool.-bot. Ges. Wien* 6: 229-234.
- BRAUER, F., 1876. Die Neuropteren Europas und insbesondere Österreichs mit Rücksicht auf ihre geographische Verbreitung. *Festschr. Feier 25.-Besteh. zool.-bot. Ges. Wien*: 263-300.
- BRELIH, S. & J. GREGORI, 1980. *Redke in ogrožene živalske vrste v Sloveniji*. Prir. Muz. Slov., Ljubljana. 264 str.
- BREŠČAK, I. & P. VALIČ, 2000. *Naravni spomenik Mlake*. Društvo učiteljev biologije Slovenije & Občina Vipava, Vipava. viii str.
- BREZIGAR, J. & M. ŽAJDELA, 1998. *Razvoj kačjih pastirjev*. Seminarska naloga, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana. v str.
- BROCKHAUS, T., 1999. Ein Nachweis von *Aeshna subarctica elisabethae* Djakonov, 1922 und *Somatochlora alpestris* (Sélys, 1840) im Hochmoor Šijec auf der Pokljuka, NW Slowenien (Anisoptera: Aeshnidae, Corduliidae). *Exuviae* 6: 11-13.
- BRULC, U., 1989. Utrinki s poti po Planinskem polju. *Proteus, Ljubljana* 51(9/10): 374-375.
- BURBACH, K. & M. WINTERHOLLER, 1997. Die Invasion von *Hemianax ephippiger* (Burmeister) in Mittel- und Nordeuropa 1995/1996 (Anisoptera: Aeshnidae). *Libellula* 16(1/2): 33-59.
- BURBACH, K. & M. WINTERHOLLER, 1998. Schabrackenlibelle *Hemianax ephippiger* (Burmeister 1839). V: K. Kuhn & K. Burbach (ured.), *Libellen in Bayern*, str. 136-137, Ulmer, Stuttgart (Hohenheim).
- CARNELUTTI, J., 1962. Boštjan Kiauta: Odonatna favna Triglavskega narodnega parka, Varstvo spomenikov VII, Ljubljana 1960. *Varstvo narave* 1: 176.

- CENČIČ, L., Z. BELEC, M. BERTOK, D. CIZEJ, B. GLAVAN, E. GORIČAN, H. JENČIČ, S. JENČIČ, M. JEŽ, S. JUVAN, L. MEDVED, D. NEMEC, A. SIMONIČ, M. STRMČNIK-GULIČ, I. ŠTORNIK, E. TRAFELA, J. URBANEK, A. VOLAVŠEK, I. WINKLER & N. ZAGORAC, 1993. Naravni park Pohorje – Koncept razvoja s smernicami za razglasitev. Gozdno gospodarstvo Maribor, Maribor. 162 str.
- CORBET, P. S., 1999. *Dragonflies: Ecology and Behaviour of Odonata*. Harley Books, Colchester. xxxiii+829 str.
- ČERNE, I., 1995. Meritve ličink vrste *Onychogomphus forcipatus*. Seminarska naloga za predmet Ekologija živali, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta-Oddeldek za biologijo, Ljubljana. VI+44str.
- ČERVEK, U., 1997. Poročilo odonatološke skupine. V: I. Kodele Krašna (ured.), Raziskovalni ekološki tabor "Goče 97", str. 36-40, Zveza prijateljev mladine Ajdovščina, Ajdovščina.
- ČERVEK, U., 2000. Mladinski biološki raziskovalni tabor Stari trg pri Ložu 2000. *Erjavecija* 10: 10.
- ČERVEK, U., A. FERK & M. SAMEJA, 1995. *Kačji pastirji AJ Komarnik*. Raziskovalna naloga za 12. srečanje mladih raziskovalcev za napredek Maribora, Maribor. 23 str.
- ČERVEK, U., A. FERK & M. SAMEJA, 1997. Kačji pastirji (Odonata) akumulacijskega jezera Komarnik pri Lenartu (SV Slovenija). *Exuviae* 3/1(1996): 1-12.
- DAVID, S., 2000. New records of dragonflies (Insecta, Odonata) from Slovakia. *Biologia, Bratislava* 55(5): 444.
- D. U., 1997. Svetovni simpozij o kačjih pastirjih. *Delo* 39(161): 3. (15.VII.1997)
- DELIRY, C. & D. LOOSE, 1987. Notes odonatologiques de Grece et de Yougoslavie. *Sympetrum, Grenoble* 1: 3-22.
- DENAC, D., S. STRGULC & A. VREZEC, 2000. *Wetland shadow list Slovenia: Prepared by Bird Life Slovenia (DOPPS) for World Wide Fund for Nature*. DOPPS, Ljubljana. x + 189 str.
- DEVETAK, D., 2004. Živalstvo. V: F. Lovrenčak, R. Pavlovec, B. Zych, & S. Mihelač (ured.), Narava Slovenije, str. 199-223, Mladinska knjiga & Slovenska matica, Ljubljana. 231 str.
- DEVETAK, D. & K. MLINARIČ, 1992. On a small dragonfly collection from Slovenia in the department of Biology, University of Maribor. *Notul. odonotol.* 3 (9): 151.
- DIJKSTRA, K. D., P. EDELAAR, K. GOUDSMITS, V. KALKMAN, R. KETELAAR & M. WASSCHER, 1997. Van heros naar hylas, Libellen in Slovenië en Oostenrijk. *NieuwBr. ned. Ver. Libellenstudie* 1(3): 8-9.
- DOBRAVEC, J., (ured.) 1995. Življenje v vodah Triglavskega narodnega parka. *Razpr. Razisk. Triglavski nar. Park* 4: 1-101.
- DOBRAVEC, J., M. FAJDIGA, A. MENCINGER & T. MENEGALIJA, 2004a. Visoka barja. V: T. Trilar, A. Gogala & M. Jeršek (ured.), Narava Slovenije: Alpe, str. 86-89, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- DOBRAVEC, J., M. FAJDIGA, A. MENCINGER & T. MENEGALIJA, 2004b. Raised bogs. V: T. Trilar, A. Gogala & M. Jeršek (ured.), Nature of Slovenia: The Alps, str. 86-89, Slovenian Museum of Natural History, Ljubljana.

- DOBRAVEC, J., A. SELIŠKAR, S. TOME & B. VREŠ, 2001. *Biotopi Slovenije CORINE*. Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana. 110pp.
- DORFMEISTER, G., J. EBERSTALLER, F. GATTERER & L. MÖGLICH, 1864. Bericht über einen zoologischen Ausflug auf das Bachergebirge bei Marburg, unternommen am 4. Juni 1863. *Mitt. naturw. Ver. Steiermark* 2: 120-127.
- DUMONT, H. J., 1971. Need for Protection of Some European Dragonflies. *Biological Conservation* 3(3): 223-228.
- DUMONT, H. J., 1976. *Aeschna charpentieri* Kolenati, 1846, a synonym of *Cordulegaster insignis* Schneider, 1845, and the correct status of *Cordulegaster charpentieri auctorum* (Anisoptera: Cordulegastriidae). *Odonatologica* 5(4): 313-321.
- EDELAAR, P., 1997. Het Internationale Libellensymposium Maribor, Slovenië, juli 1997. *NieuwBr. ned. Ver. Libellenstudie* 1(3): 7.
- EHMANN, H., 1998. Beitrag zur Kenntnis der Libellenfauna Kärntens (Insecta: Odonata). *Carinthia II* 188./108.: 607-617.
- ENVIRONMENTAL AGENCY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA, 2001. *Biological and Landscape Diversity in Slovenia – An overview*. Ministry of the Environment and Spatial Planning – Environmental Agency of the Republic of Slovenia, Ljubljana. xvi+242pp.
- ERJAVEC, F. [prevajalec] / A. POKORNY, 1864. *Živalstvo. Prirodopis za niže gimnazije in realke*. Leon, Celovec. 166 str.
- ERJAVEC, F. [prevajalec] / A. POKORNY, 1872. *Prirodopis živalstva s podobami. Za spodnje razrede srednjih šol*. Matica slovenska, Ljubljana. ii+309 str.
- ERJAVEC, F. & J. TUŠEK, 1875. *Schödlerjeva knjiga prirode*. IV. Matica slovenska, Ljubljana. iv+440 str.
- ESENKO, I., 2004. Bloščica in njeni raki. *Moj mali svet* 36(10): 54-55.
- F. H., 1994. Simpozij o odonatologiji - vedi o kačjih pastirjih. *Slovenec* 78(154): 6., 6. julij, 1994.
- FRAJMAN, B., A. FRUMEN & A. ŠKVARČ, 1998. *Naravovarstvena problematika Turnovih ribnikov v krajinskem parku Rački ribniki - Požeg*. Seminarska naloga pri predmetu Varstvo okolja in naravne dediščine. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 25 str.
- FRUMEN, A. & U. ČERVEK, 2001. *Meritve ličink sredozemskega lesketnika Somatochlora meridionalis Nielsen, 1935 (Odonata, Corduliidae)*. Individualna naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 8 str.
- FERLETIČ, U., 2001. Popis kačjih pastirjev (Odonata) na južni Primorski. Individualna naloga pri predmetu Sistematska zoologija nevretenčarjev, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Marezige. 8 str.
- FERLETIČ, U., 2003a. Dragonfly (Odonata) group. V: M. Vogrin (ured.), 1st Danube River Basin Ecological Youth Camp Mura 2003, Slovenia, 1st August – 10th August 2003, Srednja Bistrica, str. 21-27, DPPVN – Society of bird research and nature protection, Rače.
- FERLETIČ, U., 2003b. Poročilo odonatološke skupine z Mladinskega biološkega raziskovalnega tabora Vilenica 2003. *Erjavecija* 16: 10-13.

- FERLETIČ, U., 2003c. Kačji pastirji na mednarodnem raziskovalnem taboru »First Danube River Basin Ecological Youth Camp Mura 2003«. *Erjavecia* 16: 13-17.
- FLIS, J., S. AL SAYEGH PETKOVŠEK & B. POKORNY, 2001a. *Načrt ozelenjevanja nasipa pepela - Ozelenjevanje brežin ob in na odlagališču produktov razžveplanja TEŠ*. Elaborat za Termoelektrarno Šoštanj, Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje, Velenje. 58 str.
- FLIS, J., S. AL SAYEGH PETKOVŠEK & B. POKORNY, 2001b. *Ozelenjevanje brežin ob in na odlagališču produktov razžveplanja TEŠ – Idejni projekt*. Elaborat za Termoelektrarno Šoštanj, Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje, Velenje. 40 str.
- FRANCE, J., U. FERLETIČ & A. ŠALAMUN, 2002. Poročilo skupin za dvoživke in kačje pastirje. V: J. Plazar (ured.), Pomladni biološki raziskovalni dnevi - Sv. Peter nad Dragonjo, str. 29-34, Društvo študentov biologije, Ljubljana.
- GABROVŠEK, K., L. JOGAN POLAK & B. OGORELEC, 2003. *Ljubljansko barje – skrito bogastvo na našem pragu*. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. 4 str.
- GELEN, J. F. M. & H. C. J. OOMEN, 1965. *Verslag van de excursie naar N. W. Joegoslavie, 12 juni t/m 1 juli 1965*. Zool. Lab., Kathol. Univ. Nijmegen. ii+30 str.
- GEISTER, I., 1991. Nekaj o kačjih pastirjih okrog škocjanske luže. *Annales, Koper* 1: 47-50.
- GEISTER, I., 1992a. Čudoviti svet kačjih pastirjev. *Gea, Ljubljana* 2(1): 26-29.
- GEISTER, I., 1992b. Drugotni vodni biotopi kot prebivališča kačjih pastirjev. *Proteus, Ljubljana* 54(9): 323-329, sl. na platnicah.
- GEISTER, I., 1992c. Photographic records of some new or little known Anisoptera in the fauna of Slovenia (Gomphidae, Libellulidae). *Notul. odonatol.* 3(9): 151-152.
- GEISTER, I., 1992d. Bobovek, zavarovan in znova ogrožen. *Gea, Ljubljana* 2(2): 8-12.
- GEISTER, I., 1992e. *Poskusni seznam slovenskih imen kačjih pastirjev*. Privatno ciklostirano in cirkulirano na Ustanovnem občnem zboru Slovenskega odonatološkega društva (S. I. O.). 4 str.
- GEISTER, I., 1993a. *Kačji pastirji Šturmovcev pri Vidmu pri Ptuj, Slovenija (Odonata)*. Poročilo za skupščino občine Ptuj. 7 str.
- GEISTER, I., 1993b. Kačji pastirji. V: B. Štumberger, M. Kaligarič & I. Geister, Krajinski park Šturmovci, str. 34-38, Občina Ptuj, Ptuj.
- GEISTER, I., 1993c. Odonatna favna Fiese trideset let kasneje. *Annales, Koper* 3: 37-44.
- GEISTER, I., 1994. Kačji pastirji krajinskega parka Šturmovci (Videm pri Ptuj). *Exuviae* (1/1): 9-15.
- GEISTER, I., 1995a. *Ljubljansko barje*. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- GEISTER, I., 1995b. Nakelska Sava. *Kranjski zbornik*: 274-286.
- GEISTER, I., 1995c. *Naravna znamenitost Bobovek*. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, Kranj. 20 str.
- GEISTER, I., 1995d. *Planinsko društvo Jesenice*. PD Jesenice, Jesenice. 16 str.
- GEISTER, I., 1998. *Nakelska Sava*. MOP, Uprava RS za varstvo narave, Ljubljana. 24 str.
- GEISTER, I., 1999a. Seznam slovenskih imen kačjih pastirjev (Odonata). *Exuviae* 5/1: 1-5.
- GEISTER, I., 1999b. Živali in rastline krajinskega parka Dragonja. *Sopotnik*: 8.

- GEISTER, I., 1999c. *Izbrana življenjska okolja rastlin in živali v Sloveniji*. Modrijan, Ljubljana. 286 str.
- GEISTER, I., 2000. Znana - neznana Slovenija: Atlantida v Škocjanskem zatoku. *Gea* 10(10): 46-49.
- GEISTER, I., 2002. Pojavljanje afriškega minljivca *Hemianax ephippiger* (Burmeister, 1839) na slovenskem morskem obrežju (Insecta:Odonata). *Annales Ser. Hist. Nat.* 12(1): 93-96.
- GEISTER, I., 2004. Sečoveljske soline. Kmečki glas, Ljubljana. 151 str.
- GEISTER, I., 2005. Školjčna sipina v zalivu Polje. *Gea* 15(7): 14-20.
- GEISTER, I., & A. SOVINČ, 1992. *Sympetrum fonscolombi* (Selys) in Slovenia (Odonata: Libellulidae). *Opusc. zool. flumin.* 86: 1-5.
- GERKEN, B. & K. STERNBERG, 1999. *Die Exuvien europäischer Libellen (Insecta, Odonata)*. Huxaria Druckerei GmbH, Verlag und Werbeagentur, Höxter. vi+354 str.
- GOGALA, A. [prevajalec] / W. EISENREICH, D. EISENREICH, U. E. ZIMMER & A. HANDEL, 1993. *Rastline in živali okrog nas*. DZS, Ljubljana. ii+400 str., priloga 32 str.
- GOGALA, A., 2003. *Kamen, voda, sonce in veter - Narava Krasa in slovenske Istre*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. 176 str.
- GOGALA, M. [prevajalec] / A. B. KLOTS & E. B. KLOTS, 1972. *Žuželke*. Mladinska knjiga, Ljubljana. 356 str.
- GORB, S. N., 1996. Design of Insect Unguitractor Apparatus. *Journal of Morphology* 230: 219-230.
- GORKIČ, M., A. CERNATIČ & M. STUPAR, 1998. *Naravni spomenik Mlake: strokovne osnove za razglasitev*. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Gorica, Nova Gorica. ii+13 str., 9 pril.
- GORŠAK, B., 2001. *Zoološke zanimivosti Kozjanskega parka*. Zloženka, Kozjanski park, Podsreda. viii str.
- GORŠAK, B. & B. BAKAN, 2002. Krajinski park Mura. *Proteus* 65(7): 311-322, 334.
- GRAND, D., 1996. *Coenagrion mercuriale* (Charpentier, 1840). V: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 245-253, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- GRAND, D., 1997. *Somatochlora meridionalis* Nielsen, 1935 (Odonata, Anisoptera) - Analyse bibliographique et compléments biologiques. *Martinia* 13(3): 67-86.
- GROŠELJ, A. & E. BENČIČ-MOHAR, 2000. *Krajinski park Dragonja*. MOP-URSVN & MZVNKD Piran, Ljubljana.
- GUČEK, M., 1993. *Ocena gostote populacije ličink kačjega pastirja vrste Thecagaster bidentata (Selys, 1843) (Odonata, Cordulegastridae) v pritoku ribnika pri cerkvi na Rakovniku, Ljubljana*. Seminarska naloga, Bioteh. Fak., Univ. Ljubljana. 9 str.
- GUČEK, M., 1995. *Primerjava različnih vzorčevalnih tehnik pri raziskavah makrozoobentonske združbe*. Diplomski naloga, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Ljubljana. 55 str.

- GUČEK, M., 1996. Poročilo skupine za biološko oceno kvalitete vode. V: M. Bedjanič (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Kozje '95, str. 17-22, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- GUČEK, M. & B. KOLAR, 1997. Poročilo skupine za biološko oceno kvalitete vode. V: M. Bedjanič (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Podgrad '96, str. 145-154, ZOTKS -Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- GULIČ, J., F. JANŽEKOVIČ, M. JEŽ, T. NOVAK, M. VERNIK, B. VREŠ, D. VRHOVNIK & Z. ŽORŽ, 2005. Narava. V: A. Gradišnik, M. Jež, M. Kos & B. Rajšter (ured.), Dravograd: na stičiču poti, str. 134-197, Občina Dravograd, Dravograd. 240 str.
- HABDIJA, I., I. RADANOVIĆ & B. PRIMC-HABDIJA, 1997. Longitudinal distribution of predatory benthic macroinvertebrates in a karstic river. *Arch. Hydrobiol.* 139(4): 527-546.
- HAGEN, H. A., 1840. *Synonymia libellularum europaeorum*. Diss. inaug. Acad. albert., Dalkowski, Regimontii prussorum. ii+84 str.
- HAGEN, H. A., 1854. Die Kupfer zu Scopoli's Entomologia carniolica. *Stettin. ent. Ztg.* 15(3): 81-91.
- HASLETT, J. R., 1998. *Suggested additions to the invertebrate species listed in Appendix II of the Bern Convention - Final report to the Council of Europe*. Council of Europe, Strasbourg. 113pp.
- HATERD, VAN DE R., 2000. Waterkwaliteit in het Sloveense karstgebied: Heldere wateren – diepe grotten. *Natura* 97(5): 137-140.
- HELSDINGEN VAN, P. J., L. WILLEMSE & M. C. D. SPEIGHT, 1996 (ured.). Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention. Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida. *Nature and environment* 80: 219-389.
- HESS, M., U. HECKES & M. SCHÖN, 1996. Epithecina bimaculata (Charpentier) in Bayern. *Libellula* 15 (1/2): 27-44.
- HILL, B. T. & B. BEINLICH, 2000. The dragonfly community of a communal cattle pasture in the Sava floodplain (Croatia) with special reference to the biology of *Lestes barbarus* (Fabricius, 1798) (Zygoptera: Lestidae). *Exuviae* 7(1): 1-16.
- HOČEVAR, B., 2002. Mura in Prekmurje – Svojevstveni biser narave. *Delo* 44(280): 10. (05. 12. 2002)
- HOLUŠA, O., 1999. The first record of *Orthetrum coerulescens anceps* (Schneider, 1845) in Slovenia (Anisoptera: Libellulidae). *Exuviae* 5/1: 13-16.
- HOLUŠA, O., 2000. The results of faunistics research of the dragonflies (Odonata) in the Bohemian Forest. *Silva Gabreta* 5: 149-166.
- HOLZINGER, W. E., H. EHMANN & M. SCHWARZ-WAUBKE, 1999. Rote Liste der Libellen Kärntens. *Naturschutz in Kärnten* 15: 497-507.
- HREN, A. & M. KLUN, 1996. *Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev (Odonata) na ribniško - kočevskem območju*. Raziskovalna naloga, Gimnazija Kočevje, Kočevje. 41 str.
- HUDOKLIN, A. & A. SOVINC, 1997. Novo življenje opuščenih glinokopov. *Proteus* 60(3):104-110, 143.

- HUMAR, M., 2002. *Primerjava anatomskih znakov pri ličinkah vrst Somatochlora metallica (Vander Linden, 1825) in S. meridionalis Nielsen, 1935 (Odonata: Corduliidae)*. Individualna naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. 17 str.
- HUNGER, H., 2004. *Naturschutzorientierte, GIS-gestützte Untersuchungen zur Bestandssituation der Libellenarten Coenagrion mercuriale, Leucorrhinia pectoralis und Ophiogomphus cecilia (Anhang II FFH-Richtlinie) in Baden-Württemberg*. Dissertation zur Erlangung des Doktors der Naturwissenschaften am Institut für Naturschutz und Umweltbildung (INU) der Hochschule Vechta, Vechta. 229 str., 69 fig., 42 tab.
- INBERG, H., 1997. Inleiding en samenvatting. *V*: H. Inberg (ured.), str. 3-9, Slovenië zomerkamp Velike Bloke 1997, Jeugdbond voor Natuur-en Milieustudie, Utrecht.
- INBERG, H. & R. KETALAAR, 1995. Priloga 3: Nekatera opazovanja metuljev (*Rhopalocera*), kačjih pastirjev (*Odonata*) in rastlin v Sloveniji. *V*: A. Bibič (ured.), Seminar Naravovarstvo (Rakov Škocjan, 23. 6. -3. 7. 95), str. 71-75, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- INOUE, K., 1998A. A short account of Slovene dragonflies. *Gracile* 59: 1-27.
- INOUE, K., 1998b. A Corrigendum and some additions to my article in *Gracile* No. 59. *Gracile* 60: 30-31.
- JANČAR, T., 2000. Triglavski narodni park – Triglav National Park (001). *V*: S. Polak (ured.), Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji, str. 29-39, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana.
- JAVORŠEK, M., 1996. Slovene translation of the "Aka - tombo" ("Red dragonflies") song of Rofu Miki. *Notul. odonatol.* 4(8): 130-131.
- JEJČIČ, M., 1993. *Meritve velikosti in statistična pomembnost primerjave velikosti pri ličinkah vrste Aeshna cyanea (Müller, 1764) (Odonata: Anisoptera: Aeshnidae) v odvisnosti od spola*. Seminarska naloga za predmet Ekologija živali, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta-Oddelek za biologijo, Ljubljana. 7 str.
- JENČIČ, S., M. BEDJANIČ, M. JEŽ, M. PLANJŠEK & J. GULIČ, 2002. *Naravovarstvene smernice za območje občine Mislinja*. ZRSVN – OE Maribor, Maribor. 159 str.
- JEŽ, M., 1983. Živalstvo na Slovenjebistriškem. *V*: F. Šerbelj (ured.), Zbornik občine Slovenska Bistrica I., str. 479-482, Skupščina občine in Kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica, Slovenska Bistrica. 591 str.
- JEŽ, M. & A. SENEGAČNIK, 2004. Rački ribniki – med vodnimi odsevi dreves. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. 4 str.
- JOGAN, N., 2005. *Botanično pomembna območja Slovenije. – Important Plant Areas of Slovenia*. Botanično društvo Slovenije in Center za kartografijo favne in flore. Ljubljana. viii str.
- JOVIČ, M., & L. ANĐUS, 2003. *Epitheca bimaculata (Charpentier) recorded from Serbia again (Odonata: Corduliidae)*. *Opusc. zool. flumin.* 214: 1-7.
- JÖDICKE, R., 1997. *Die Binsenjungfern und Winterlibellen Europas: Lestidae*. Die Neue Brehm-Bücherei Bd. 631, Westarp Wissenschaften, Magdeburg. 277 str.
- KALIGARIČ, M., J. TAJMEL & M. SZYTYOR, 2003. *Trideželni park Goričko – Raab – Órség. Življenjska okolja in njihovi prebivalci*. MOPE, ARSO & ZRSVN, Ljubljana. 28 str.

- KALIGARIČ, S., A. SENEGAČNIK, M. BEDJANIČ, & M. JEŽ, 2003. Naravovarstvene smernice za območje občine Črenšovci. ZRSVN – OE Maribor, Maribor. 49 str.
- KALIGARIČ, S., A. SENEGAČNIK, M. JEŽ & M. VERNIK 2004. *Dravinja – reka bleščečega vodomca*. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. 4 str.
- KALKMAN, V., 2005. On the distribution of the genus *Ceriatrigon* in the Balkans, including *C. georgfreyi*, a new species for the European fauna (Odonata: Coenagrionidae): *Libellula Supplement* 6: 25-32.
- KARAS, J. & I. PERPAR, 1998. *Preobrazba kačjega pastirja*. Seminarska naloga, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana. iii str.
- KAVČIČ, B., 1975. Skupščina SR Slovenije: za varstvo redkih živali. *Delo* 17(17): 3.
- KETALAAR, R., 1995. Report on the excursion to the Škocjan bay and meeting with the major of Koper. V: A. Bibič (ured.), Seminar Naravovarstvo (Rakov Škocjan, 23. 6. -3. 7. 95), str. 17-19, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KETALAAR, R., 1998. Mededelingen, Recensies - Atlas of the dragonflies (Odonata) of Slovenia. *Brachytron* 2(1): 28-29.
- KETALAAR, R., H. INBERG & W. WAKKIE, 1995. Slovenië: een paradijs voor natuurliefhebbers. *Amoeba*, Amsterdam 69(5): 197-202.
- KIAUTA, B., 1954a. Odonati v ljubljanski okolici. *Proteus, Ljubljana* 16(8): 220-222.
- KIAUTA, B., 1954b. Tuji elementi med kačjimi pastirji Ljubljanskega Barja. *Proteus, Ljubljana* 17(2): 44-46.
- KIAUTA, B., 1959a. O pleistocenskih reliktnih kačjih pastirjev. *Proteus, Ljubljana* 21(9/10): 260-263.
- KIAUTA, B., 1959b. *Prispevek k poznavanju odonatne favne Slovenije*. Diplomsko delo, Ljubljana. 16 str., 2 tab.
- KIAUTA, B., 1960. Odonatna favna Triglavskega narodnega parka. *Varstvo spomenikov* 7: 376-377.
- KIAUTA, B., 1961a. Prispevek k poznavanju odonatne favne Slovenije. *Biol. Vestn.* 8: 31-40.
- KIAUTA, B., 1961b. Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev na Loškem ozemlju. *Loški Razgl.* 8: 174-182.
- KIAUTA, B., 1962. Odonati Triglavskega narodnega parka in okolice (Odonata Fbr.). *Varstvo narave* 1: 99-117.
- KIAUTA, B., 1963a. Odonatna favna v porečju Kamniške Bistrice. *Kamniški Zborn.* 9: 137-153.
- KIAUTA, B., 1963b. *Lindenia tetraphylla* v.d.Lind. und *Somatochlora metallica meridionalis* Nielsen aus Nordweststrien (Jugoslawien) (Odonata: Gomphidae, Corduliidae). *Beitr. naturk. Forsch. SüdwDtl.* 22(1): 65-66.
- KIAUTA, B., 1963c. A note on an unusual habitat of *Calopteryx virgo* (L.) (Calopterygidae). *Tombo, Tokyo* 6(3/4): 25-26.
- KIAUTA, B., 1963d. Bakrorezi k Scopolijevi Entomologica carniolica. *Kronika, Ljubljana* 11(1):57-60.
- KIAUTA, B., 1964a. Opazovanja iz življenja potočnih kačjih pastirjev v Loškem pogorju. *Loški Razgl.* 11: 183-193.

- KIAUTA, B., 1964b. Zapis ob najdbi alpskega smaragdnega kačjega pastirja v slovenskih gorah. *Planin. Vestn.* 20(8): 359-360.
- KIAUTA, B., 1965a. Kačji pastirji, žrtve prometa in civilizacije. *Proteus, Ljubljana* 27(7): 196-197.
- KIAUTA, B., 1965b. On the odonate fauna of Warmbad Villach in southern Carinthia. *Beaufortia* 13(152): 35-46.
- KIAUTA, B., 1967. Meiotic chromosome behaviour in the male damselfly, *Calopteryx virgo* (L.), with a discussion on the value of chromosome numbers and karyotype morphology in odonate systematics. *Dt. ent. Z. (N. F.)* 14(3/4): 339-348, tab.1-2.
- KIAUTA, B., 1967. Motivi kačjih pastirjev na poštnih znamkah. *Proteus* 30(1): 28-29.
- KIAUTA, B., 1968a. Variation and size of the m-chromosome of the dragonfly, *Calopteryx virgo* (L.), and its significance for the chorogeography and taxonomy of the *Calopteryx virgo* superspecies. *Genen Phaenen* 12(1): 11-16.
- KIAUTA, B., 1968b. Variation and size of the dragonfly m-chromosome, with considerations on its significance for the chorogeography and taxonomy of the order Odonata, and notes on the validity of the rule of Reinig. *Genetica* 39:64-74.
- KIAUTA, B., 1969a. Predlog za zavarovanje nekaterih redkih ali ogroženih vrst kačjih pastirjev (Odonata) v Sloveniji. *Varstvo Narave* 6: 121-130.
- KIAUTA, B., 1969b. Zbirka kačjih pastirjev z notranjskega krasa in Primorske v tržaškem Prirodoslovnem muzeju s seznamom in zoogeografsko analizo favne tega ozemlja. *Biol. Vestn.* 17: 101-111.
- KIAUTA, B., 1969c. Survey of the Odonate Fauna of the autonomus region Friuli-Venezia Giulia (Northern Italy). *Atti Mus. civ. Stor. nat. Trieste* 26(6)8: 177-247.
- KIAUTA, B., 1994a. Gradivo za odonatološko bibliografijo Slovenije. *Exuviae* (1/1): 9-15.
- KIAUTA, B., 1994b. Two photographs relative to the history of odonatology in Slovenia. *Notul. odonatol.* 4(4): 69-70.
- KIAUTA, M., 1997. "Kačji pastir" ("Dragonfly"), the society of friends of nature and arts in Cerknica, Slovenia. *Notul. odonatol.* 4(10): 163-164.
- KIAUTA, B., 2000. Naslovnici pod rob: Ferdinand J. Schmidt. *Erjavecija* 9: 2-9.
- KIAUTA, B., 2002. Naslovnici pod rob: Obisk profesorja Františka Klapáleka, utemeljitelja češke znanstvene entomologije, na Slovenskem – pred dobrim stoletjem. *Erjavecija* 14: 2-4.
- KIAUTA, B., 2003a. A Note on the Odonata Collection of the Rev. Father Gabriel Strobl (1846-1925) in the Benedictine Abbey at Admont, Austria. *Notul. Odonatol.* 6(2): 14-19.
- KIAUTA, B., 2003b. Naslovnici pod rob: Pater Gabriel Strobl (1846-1925) in slovenski kačji pastirji. *Erjavecija* 15: 1-6.
- KIAUTA, B., 2003c. Naslovnici pod rob: Dr. Roman Puschnig, oče koroške odonatologije (1875-1962). *Erjavecija* 16: 1-6.
- KIAUTA, B., 2004. Naslovnici pod rob: K izboru ljubljanske favne kačjih pastirjev Frana Viljema Lipiča (1799-1845) iz leta 1834. *Erjavecija* 17: 1-7.
- KIAUTA B. & M. KIAUTA, 1992. *Aeshna caerulea* (Ström) a new dragonfly for the fauna of Slovenia. *Notul. odonatol.* 3(10):168

- KIAUTA, B. & M. KIAUTA, 1994a. Dragonfly records from the districts of Ribnica and Kočevje, Lower Carniola, Slovenia (Odonata). *Opusc. zool. flumin.* 124: 1-8.
- KIAUTA, B. & M. KIAUTA, 1994b. A note on the dragonfly assemblage at the intermittent pond of Ledine, Julian Alps, NW Slovenia (Odonata). *Opusc. zool. flumin.* 124: 9-12.
- KIAUTA, B. & M. KIAUTA, 1995. The karyotypes of *Somatochlora meridionalis* Nielsen from Slovenia, and *S. metallica* (Vander L.) from Switzerland, with a tentative note on the origin of the central European *S. metallica* (Odonata: Corduliidae). *Opusc. zool. flumin.* 137: 1-5.
- KIAUTA, B. & M. KOTARAC, 1995. Two dragonfly records from karst caves in Bosnia-Herzegovina and Slovenia (Anisoptera: Aeshnidae, Corduliidae). *Notulae odonatologicae* 4(6): 106-107.
- KIPPING, J., 1998. Ein Beitrag zur Libellenfauna (Odonata) Rumäniens. *Mauritiana* (Altenburg) 16(3): 527-538.
- KLAPALEK, F., 1900. Prispevek ku znalosti neuropteroid z Krajiny a Korutan. *Rozpr. česke Akad. Cis. Františka Josefa Ved. Slov. Umen.* (II)9(14): 1-12, 1 tab.
- KLENOVŠEK, D., 1999. Drobtinice in ocvirki: grmiščna zverca *Lestes barbarus*, povodni skratec *Coenagrion scitulum*, črni ploščec *Libellula fulva*, pasasti kamenjak *Sympetrum pedemontanum*. *Erjavecija* 8: 16-17.
- KLENOVŠEK, D., 2002. Pestrost in ogroženost življenja ob spodnji Savi. *Svet ptic* 8(2): 15-16.
- KOCMUR, H., 1999. Dan s... Sašom Welldtom, odonatologom. *Nedelo* 5(42): 16. (17.X.1999)
- KOČEVAR, B., 1998. Ljudje se ne zavedamo bogastva na svojem dvorišču. *Tednik*, Ptuj 51(4): 6. (29.01.1998)
- KOČEVAR, B., 2003. *Krajinski park Središče ob Dravi*. Lovska družina Središče, Središče ob Dravi.
- KOPAČ, J., 2002. Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam. *Ur. l. RS* 12(82): 8893-8975. (24. september 2002)
- KOTARAC, M., 1992. Obvestilo. *Proteus, Ljubljana* 54(8): 301.
- KOTARAC, M., 1993a. Dragonfly observation in the Raka area, lower Carinthia, eastern Slovenia, with a note on the behaviour of *Somatochlora meridionalis* Nielsen (Anisoptera: Corduliidae). *Notul. odonatol.* 4(1): 1-4.
- KOTARAC, M., 1993b. *Biometrične meritve ličink kačjega pastirja vrste Epithea bimaculata (Charpentier, 1825) (Odonata, Corduliidae) v akumulacijskem jezeru Komarnik pri Lenartu*. Seminarska naloga, Bioteh. Fak., Univ. Ljubljana. 6 str.
- KOTARAC, M., 1993c. Delo odonatološke skupine. V: M. Guček (ured.), Tabor študentov biologije Raka '92, str. 14-15, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1993d. Founding of Slovene Section of S. I. O. *Selysia* 22(1): 3.
- KOTARAC, M., 1993e. Gründung der Slowenischen Sektion der S. I. O. *Hagenia* 5: 1.
- KOTARAC, M., 1993f. First Odonatological Symposium of the Alps-Adriatic Regional Community. *Selysia* 22(2): 14.

- KOTARAC, M., 1993g. 1. libellenkundliches Symposium der "Alps-Adriatic Regional Community" in Maribor, Slowenien. *Hagenia* 6: 1-2.
- KOTARAC, M., 1993h. *Poročilo o raziskavah favne kačjih pastirjev (Odonata) na področju Pohorja*. Elaborat za Zavod za naravno in kulturno dediščino Maribor. v str.
- KOTARAC, M., 1993i. *Kačji pastirji. Gradivo za pedagoško delavnico*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, Maribor. 16 str.
- KOTARAC, M., 1993j. Odonatološka skupina. V: I. Žolgar, (Ured.), Ekološko-raziskovalni tabor Cerkniško jezero '93, str. 5-8. Mladi forum združene liste, Ljubljana.
- [KOTARAC, M.], 1993a. Slovensko odonatološko društvo. *Proteus, Ljubljana* 55(9/10): 365.
- [KOTARAC, M.], 1993b. [Ključ za določanje ličink slovenskih kačjih pastirjev.] Elaborat za interno cirkulacijo med člani Slovenskega odonatološkega društva. 23. str.
- [KOTARAC, M.], 1993c. [Ključ za določanje odraslih slovenskih kačjih pastirjev.] Elaborat za interno cirkulacijo med člani Slovenskega odonatološkega društva. 29. str.
- KOTARAC, M., 1994. *Slovene Odonata mapping project-the present status*. Abstr. Pap. 1st Odonatol. Symp. Alps-Adriatic reg. Comm.: 21.
- KOTARAC, M., 1995a. Delo odonatološke skupine. V: M. Bedjanič (ured.), Tabor študentov biologije Raka 92, Smast 93, Črneče 94, str. 22-23, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1995b. *Favna kačjih pastirjev na področju predvidene hidromelioracije Hotiza - Polana*. Elaborat za Vodnogospodarski biro Maribor. 5 str.
- KOTARAC, M., 1995c. Kačji pastirji Pohorja. *Proteus* 57 (9/10): 336-339.
- KOTARAC, M., 1995d. *Ocena vpliva izgradnje in obratovanja AC na vodno območje v Pesniški dolini*. Elaborat za Vodnogospodarski biro Maribor. 8 str.
- KOTARAC, M., 1995e. Poročilo o delu odonatološke skupine. V: M. Bedjanič (ured.), Tabor študentov biologije Raka 92, Smast 93, Črneče 94, str. 52-54, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1995f. *Preliminarna ocena vpliva izgradnje in obratovanja AC na odseku Cogetinci - madžarska meja (projekt št. 103) na vodno območje. Kačji pastirji (Odonata)*. Elaborat za Vodnogospodarski biro Maribor. 9 str.
- KOTARAC, M., 1995g. *Preliminarno poročilo o favni kačjih pastirjev (Odonata) v glinokopu Zalog*. Elaborat za Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. 6 str.
- KOTARAC, M., 1995h. *Zasnova atlasa kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije*. Diplomaska naloga, BTF, Ljubljana. IX+104 str.
- [KOTARAC, M.] Z. L.-D., 1995. V Beli Krajini našli novo vrsto kačjega pastirja. *Delo* 36 (27.julij): 4.
- KOTARAC, M., 1996a. A note on the existence of androchrome females in *Crocothemis erythraea* (Brulle) (Anisoptera: Libellulidae). *Notul. odonatol.* 4(7): 123-124.
- KOTARAC, M., 1996. Favna kačjih pastirjev (Odonata) v Posočju. V: I. Sivec, T. Trilar, K. Pobjlšaj, B. Horvat, M. Kotarac & D. Zabric, Inventarizacija favne reke Soče, str. 36-40+priloga, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1996b. *Namakalni sistem v Podravju. Presoja vplivov na okolje. Akumulacija Požeg: kačji pastirji (Odonata)*. Vodnogospodarski biro, Maribor. 8 str.

- KOTARAC, M., 1996c. *Poročilo o raziskavah favne kačjih pastirjev (Odonata) na Pohorju - II*. Elaborat za Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor, Maribor. 5str.
- KOTARAC, M., 1997a. *Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom: projekt Slovenskega odonatološkega društva*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 205 str.
- KOTARAC, M., 1997b. *Atlas kačjih pastirjev*. Bilten (november 97), Regionalni center za okolje za srednjo in vzhodno Evropo, Ljubljana: 12.
- KOTARAC, M., 1997c. Atlas of the Dragonflies (Odonata) of Slovenia. *Hagenia* 14: 14.
- KOTARAC, M., 1997d. *Inventarizacija flore, favne in vegetacije in izdelava poročila za potrebe Poročila o vplivih na okolje na območju zadrževalnika Drtiščica na odseku AC Blagovica-Šentjakob, Kačji pastirji (Odonata), Vmesno poročilo*. Elaborat za Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, Miklavž na Dravskem polju. 8 str.
- KOTARAC, M., 1997e. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobljšaj (ured.), Inventarizacija flore, favne in vegetacije, Poročilo o vplivih na okolje na območju zadrževalnika Drtiščica na odseku Blagovica - Šentjakob, Priloga 10, str. 1-7, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1997f. *Poročilo o vzorčenju favne kačjih pastirjev na območju Pikolud pri Novi Gorici*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž. ii+4str.
- KOTARAC, M., 1997g. Priloga 9: Presoja vplivov na okolje na območju AC Radmožanci - Cogetinci: Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobljšaj (ured.), Presoja vplivov na okolje za AC odsek Cogetinci - Radmožanci za floro in vegetacijo, favno ter biotope, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. i+9 str.
- KOTARAC, M., 1998a. Priloga 10: Inventarizacija kačjih pastirjev (Odonata). *V*: K. Pobljšaj (ured.), Inventarizacija flore, favne in vegetacije na območju vojaškega poligona Mlake na odseku HC Razdrto-Vipava, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. 7 str.
- KOTARAC, M., 1998b. Priloga 7: Kačji pastirji: Odonata. *V*: K. Pobljšaj (ured.), Presoja vplivov na okolje za avtocestni odsek Maribor-Lenart za floro in vegetacijo, favno ter biotope, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. i+5 str.
- KOTARAC, M., 1998c. Priloga 5: Kačji pastirji. *V*: K. Pobljšaj, M. Adamič, J. Gregori, M. Guček, N. Jogan, B. Kryštufek, M. Kotarac, M. Povž & I. Sivec, Presoja vplivov na okolje za AC odsek Krška vas – Obrežje za floro, vegetacijo, favno ter biotope, Naročnik: Proloco d.o.o., Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana, 5 str.
- KOTARAC, M., 1999A. Additional note about androchrome females in *Crocothemis erythraea* (Brulle). *Exuviae* 6: 19-20.
- KOTARAC, M., 1999b. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobljšaj (ured.), Inventarizacija flore in vegetacije ter favne Bloške planote: Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave, str. 46-62, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 1999c. Kačji pastirji (Odonata). *V*: O. Urbanc-Berčič (ured.), Inventarizacija flore in favne poplavnih logov ob reki Sori pri Retečah, str. 20-23, Nacionalni inštitut za biologijo Ljubljana, Ljubljana. x+33 str.
- KOTARAC, M., 1999d. Kačji pastirji (Odonata). *V*: O. Urbanc-Berčič (ured.), Inventarizacija flore in favne mokrotne doline pod Golovcem pri Rakovniku, str. 16-19, Nacionalni inštitut za biologijo Ljubljana, Ljubljana. ii+26 str.

- KOTARAC, M., 1999e. *Popis kačjih pastirjev v glinokopih Rova in Mengeš: Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave*, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 21 str.
- KOTARAC, M., 1999f. Priloga 5: Kačji pastirji Odonata. V: K. Pobiljšaj (ured.), *Presoja vplivov na okolje za AC odsek Hrastje – Kronovo za floro in vegetacijo, favno ter biotope*, str. 1-5, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M., 2000. *Inventarizacija Škocjanskega zatoka: Kačji pastirji (Odonata)*. Poročilo za Nacionalni inštitut za biologijo, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 7 str.
- KOTARAC, M., 2001. Kačji pastirji (Odonata). V: *Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji*, str 219-243, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M. & M. BEDJANIČ, 1991. Kačji pastirji (Odonata): predstavitev skupine in prikaz materiala. V: D. Devetak & M. Jež, [Program sestankov entomologov severovzhodne Slovenije].
- KOTARAC, M. & M. BEDJANIČ, 1993. *Somatochlora artica* (Zett.) and *Sympetrum danae* (Sulz.) from Pohorje Mountains, NE Slovenia (Anisoptera: Corduliidae, Libellulidae). *Notul odonotol.* 4(1): 17-18.
- KOTARAC, M. & M. BEDJANIČ, 1994. *Somatochlora metallica* (Vander Linden) and *Somatochlora meridionalis* Nielsen in Central Europe. *Abstr. Pap. 1st Odonatol. Symp. Alps-Adriatic reg. Comm., Maribor*: 11.
- KOTARAC, M., M. BEDJANIČ, A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1996a. Dragonfly records from the Dravograd area, northern Slovenia (Odonata). *Opuscul. zool. flumin.* 144: 1-9.
- KOTARAC, M., M. BEDJANIČ, A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1996b. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Odonata) v Beli krajini (JV Slovenija). *Exuvia* 2/1(1995): 1-9.
- KOTARAC, M., M. BEDJANIČ, A. PIRNAT & A. ŠALAMUN, 1997. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Odonata) v Beli krajini (JV Slovenija). V: M. Kotarac (ured.), *Mladinska biološka raziskovalna tabora Podzemelj '95 in Duplje '96*, str. 19-32, ZOTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KOTARAC, M., V. GROBELNIK, F. REBEUŠEK, A. ŠKVARČ & R. VEROVNIK, 2000. *Inventarizacija kačjih pastirjev in dnevnih metuljev na območju Ljubljanskega barja*. Poročilo za MOL (Mestna uprava, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja). Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 29 str. + 3 pril.
- KOTARAC, M., I. LESKOVAR & K. POBOLJŠAJ, 1997. *Naravovarstvene smernice za obnovo kala v Divčih*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. ii+4str.
- KOTARAC, M. & A. PIRNAT, 1996. Odonata collected in the Upper Soča River valley northwestern Slovenia. *Opuscul. zool. flumin.* 144: 11-16.
- KOTARAC, M., A. PIRNAT, A. ŠALAMUN & M. BEDJANIČ, 1996. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Odonata) Kozjanskega vzhodna Slovenija. V: M. Bedjanič (ured.), *Raziskovalni tabor študentov biologije Kozje '95*, str 37-48, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999a. *Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) za območje VS 6/1 in VP 6/2, Poročilo za MOL, Mestna uprava, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja, Ljubljana*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 9 str.

- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999b. Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča V Produ. *V*: M. Kotarac (ured.), Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča V Produ in Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča na Ljubljani od Fužin do Kašlja, Poročilo za MOL, Mestno upravo, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja, Ljubljana, str. 3-10, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999c. Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča na Ljubljani od Fužin do Kašlja. *V*: M. Kotarac (ured.), Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča V Produ in Inventarizacija favne kačjih pastirjev (Odonata) mokrišča na Ljubljani od Fužin do Kašlja, Poročilo za MOL, Mestno upravo, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja, Ljubljana, str. 11-17, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999d. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Inventarizacija flore ter vegetacije in favne na Ponikvah pri Preserju pod Krimom: Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave, str. 24-28, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999e. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Inventarizacija flore in vegetacije ter favne v Žejni dolini pri Logatcu: Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave, str. 25-32, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999f. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Inventarizacija flore in favne na Radenskem polju: Poročilo za MOP – Upravo RS za varstvo narave, str. 10-14, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 21 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999g. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Presoja vplivov na okolje za ureditev gramoznice Hrastje-Mota - favna, flora in habitati, str. 26-31, Poročilo za IMOS GEA d.o.o., Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 48 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999h. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Inventarizacija flore ter vegetacije in favne načrtovanega Krajinskega parka Šmarna gora, str. 21-25, Poročilo za MOL, Mestno upravo, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja, Ljubljana, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 39 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 1999i. Kačji pastirji (Odonata). *V*: K. Pobiljšaj (ured.), Presoja vplivov na okolje za načrtovano golf igrišče Radenci - flora, favna in habitati, str. 32-38, Poročilo za IMOS GEA d.o.o., Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 60 str.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2000a. Inventarizacija Dravinjske doline med Zbelovim in Koritnim: Kačji pastirji (Odonata). *V*: M. Kotarac, F. Rebeušek & A. Šalamun, Inventarizacija Dravinjske doline med Zbelovim in Koritnim: Kačji pastirji (Odonata) in dnevni metulji (Rhopalocera), str. 2-10, Poročilo za Vodnogospodarski biro Maribor d.d., Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 22 str.

- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2000b. Poročilo o vplivih na okolje za AC priključek Ljubečna (Celje-vzhod) za področje favne, flore in vegetacije ter habitatov: Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj, M. Adamič, V. Grobelnik, M. Jakopič, F. Janžekovič, M. Kotarac, I. Leskovar, B. Rozman, A. Šalamun & R. Verovnik, Poročilo o vplivih na okolje za AC priključek Ljubečna (Celje-vzhod) za področje favne, flore in vegetacije ter habitatov, str. 45-52, Poročilo za Razvojni center planiranja Celje d.o.o., Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 80 str., 2 pril.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2000c. Poročilo: Inventarizacija favne, flore, vegetacije in habitatov v Sračji dolini pri Črnučah: Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj, V. Grobelnik, M. Jakopič, M. Kotarac, C. Krušnik, I. Leskovar, S. Polak, F. Rebeušek, B. Rozman, I. Sivec, A. Šalamun & G. Urbanič, Inventarizacija favne, flore, vegetacije in habitatov v Sračji dolini pri Črnučah, str. 37-42, Poročilo za MOL (Mestna uprava, Oddelek za urbanizem in okolje, Zavod za varstvo okolja), Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 78 str., 5 pril.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2000d. Poročilo: Inventarizacija flore in vegetacije ter izbranih živalskih skupin za študijo variant 2. tira železniške proge Divača-Koper: Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj, V. Grobelnik, M. Jakopič, M. Kotarac, I. Leskovar, S. Polak, F. Rebeušek, B. Rozman, I. Sivec & A. Šalamun, Inventarizacija flore in vegetacije ter izbranih živalskih skupin za študijo variant 2. tira železniške proge Divača-Koper - končno poročilo, str. 30-35, Poročilo za SŽ - Projektivno podjetje Ljubljana, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 68 str., 3 pril.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2000e. Poročilo: Inventarizacija flore in favne na Radenskem polju: Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj, V. Grobelnik, M. Hönigsfeld Adamič, M. Jakopič, M. Kotarac, I. Leskovar, A. Lešnik, S. Polak, F. Rebeušek, A. Šalamun & R. Verovnik, Inventarizacija flore in favne na Radenskem polju - končno poročilo, str. 32-39, Poročilo za Občino Grosuplje (Oddelek za okolje in za prostor), Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 88 str., 8 pril.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2001. Kačji pastirji (Odonata). V: K. Pobiljšaj et al., Opredelitev ekološko pomembnih območij v predelu spodnje Save in Dobrave ter priprava predloga ukrepov za omilitev posledic na naravi v zvezi z načrtovanimi posegi, str. 65-73 (excl. priloge 1, 2, 3 & 9), Poročilo za MOP - ARSO, Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- KOTARAC, M. & A. ŠALAMUN, 2003. *Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000 – Kačji pastirji (Odonata) – Elaborat - 1. mejnik*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 33 str.
- KOTARAC, M., A. ŠALAMUN & M. GOVEDIČ, 2004. Natura 2000 vrste v naravnih in antropogenih vodnih habitatih – primer kačjih pastirjev. V: 15. Mišičev vodarski dan 2004, str. 91-97, Vodnogospodarski biro, Maribor.
- KOTARAC, M., A. ŠALAMUN & S. WELDT, 2003. *Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Kačji pastirji (Odonata) (končno poročilo)*. Naročnik: MOPE, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 104 str. + CD z digitalnimi prilogami.
- KOS, F., 1933. Zoološki oddelek. V: Vodnik po zbirkah narodnega muzeja v Ljubljani. Prirodopisni del, str. 7-118, Narodni muzej, Ljubljana.

- KOSELJ, K., 1999. Kačji pastirji naredili vtis na dijake. *Erjavecija* 7: 7-8.
- KRAČUN, D., 1993. Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst. *Urad. list Rep. Slov.* 3(57): 2851-2854.
- KRALJ, A. [prevajalec] / S. PARKER, 1991. *Ribniki in reke*. Pomurska založba, Murska Sobota. 64 str.
- KRISTAN, J., V. JANKOVIČ-DOLENC & P. LAMUT, 1998. *Pisani svet kačjih pastirjev*. Seminarska naloga, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana. 7 str + 2 pril.
- [KRUŠNIK, C. et al.], 1989. *Ekološka študija pri projektu Fiesa-Piran*. Medobčinski Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, Piran. ii+43 str.
- KRYŠTUFEK, B. & M. KOTARAC, 2001. Končno poročilo. V: Raziskava razširjenosti evropsko pomembnih vrst v Sloveniji, str 4-33, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- KÚDELA, M., A. DOLNÝ, D. BÁRTA, T. BLAŠKOVIČ & E. BULÁNKOVÁ, 2004. First records of *Leucorrhinia caudalis* (Odonata: Libellulidae) in Slovakia. *Biologia, Bratislava* 59(2): 152.
- KURILLO, J., 1979. Tudi kačji pastirji so ogroženi. *Moj mali svet* 11(5):48.
- KURILLO, J., 1992a. Ob zibelki kačjega pastirja. *Proteus, Ljubljana* 55(1): 32-33.
- KURILLO, J., 1992b. Zelenomodri kačji pastir in njegova ličinka. *Proteus, Ljubljana* 55(3): 123-124.
- KURILLO, J., 1994. *Živa narava v objektivu*. Kmečki glas, Ljubljana. 114 str.
- KUŠTOR, V., S. GOMBOC & A. VREZEC, 1998. *Žuželke: spremljevalna knjižica k razstavi V tišini žuželk Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti*. Pokrajinski muzej Murska Sobota, Murska Sobota. 14 str.
- L. F. 1997. Maribor bo gostil odonatologe z vsega sveta. *Večer* 53(157): 13. (10.VII.1997)
- LABUS, N., 2000. *Kačji pastirji akumulacije Medvedce z biologijo kritično ogroženih vrst*. Raziskovalna naloga za 17. srečanje mladih raziskovalcev za napredek Maribora, II. gimnazija Maribor, Maribor. 30 str.
- LABUS, N., U. FERLETIČ & U. ČERVEK, 2004. *Kdo se boji kačjega pastirja*. Slovensko odonatološko društvo, Ljubljana. vi str.
- LANG, C., 1999. *Zur Biologie und Mikrohabitatwahl der Larven von Cordulegaster heros Theischinger, 1979 und Cordulegaster bidentata Selys, 1843 (Insecta: Odonata) im Weidlingbach (Niederösterreich)*. Diplomarbeit Univ. Wien, Wien. 96 str.
- LANG, C., 2000. Untersuchungen zu *Cordulegaster heros* Theischinger, 1979 und *C. bidentata* Selys, 1843 – Teil 2: Larven. *Anax* 3: 23-27.
- LANG, C., H. MÜLLER & J. A. WARINGER, 2001. Larval habitats and longitudinal distribution patterns of *Cordulegaster heros* Theischinger and *C. bidentata* Selys in an Austrian forest stream (Anisoptera: Cordulegastridae). *Odonatologica* 30(4): 395-409.
- LAPAJNE, I. [prevajalec] / E. NOTOLICZKY, 1875. *Mali prirodopis s podobami za narodne in ljudske šole in za prvi poduk na višjih deklških šolah*. Buschak & Irrgang, Bern. iv+119 str.
- LAVOIE-DORNIK, J., J.-G. PILON, M. GOGALA & M. A. ALI, 1988. Étude électro-physiologique de la croissance de l'oeil composé de *Enallagma cyathigerum* (Charpentier) et *E. clausum* Morse (Zygoptera: Coenagrionidae). *Odonatologica* 17(4): 337-355.

- LEŠNIK, A., Z. CIGLIČ, V. BABIJ, A. ŠALAMUN, G. PLANINC & K. POBOLJŠAJ, 2000. *Kali – mreža vodnih biotopov*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. viii str.
- LIPIC, F. V., 2003. *Topografija c.-kr. deželnega glavnega mesta Ljubljane z vidika naravoslovja in medicine, zdravstvene ureditve in biostatike*. Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, Ljubljana.
- LIPPICH, F. W., 1834. *Topographie der k.k. Provinzialhauptstadt Laibach, in Bezug auf Natur- und Heilkunde, Medicinalordnung und Biostatik*. J. Blasnik, Ljubljana.
- LÖW, F., 1866. Zoologische notizen. Erste Serie. *Verh. zool.-bot. Ges. Wien* 16: 943-956.
- MACAROL, B., 2001. *Ribnika v Podvincih - prezrto bogastvo narave*. Mestna občina Ptuj, Ptuj. vi str.
- MARINOV, M., 2001. Does *Coenagrion mercuriale* (Charpentier, 1840) occur in Bulgaria? *Exuviae* 8(1): 13-19.
- MARKIČ, M., 1989. Raziskava zoobentosa potoka Ščavnice s posebnim poudarkom na indikatorskih organizmih saprobnosti. V: A. Papotnik et al. (ured.), *Ekologija in učinki človeške dejavnosti v prostoru* '88; 2. študentski raziskovalni tabor Pedagoške fakultete v Mariboru, str. 13-31, Gibanje znanost mladini pri ZOTKS, Ljubljana.
- MARTENS, A., 2000. Perching site choice in *Onychogomphus f. forcipatus* (L.): an experimental approach (Anisoptera: Gomphidae). *Odonatologica* 30(4): 445-449.
- MASTNAK, M., 1999. *Vzpostavitev modela lokalne podpore v Notranjskem Regijskem parku - projekt Matra: Regijski park Snežnik - Izhodišča za načrt upravljanja - Povzetek*. Uprava RS za varstvo narave, Ljubljana. 44 str.
- MENEGALIJA, T., A. MENCINGER, M. FAJDIGA, T. RABZELJ, Z. DERLING & J. DOBRAVEC, 2003. *Šotna barja v Triglavskem narodnem parku – Šotno barje Goreljek*. Triglavski narodni park, Bled. xvi str.
- MENEGALIJA, T., A. MENCINGER, M. FAJDIGA, T. RABZELJ, Z. DERLING & J. DOBRAVEC, 2003. *Peat bogs in Triglav National Park – Peat bog Goreljek*. Triglav National Park, Bled. xvi str.
- MICHIELI, Š., 1966. Spektralna občutljivost insektov. *Razpr. slov. Akad. Znan. Umet.* (IV)9: 206-251, 1 tab.
- MIHOVEC, J., 2000. Nebesno modri kačji pastir. *Moj mali svet* 32(9): 35.
- MÜLLER, H., 1999. *Phänologie und Ökologie der Imagines von Cordulegaster heros Theischinger, 1979 und Cordulegaster bidentata Sehys, 1843 (Insecta: Odonata) am Weindlingbach (Niederösterreich)*. Diplomarbeit Univ. Wien, Wien. 89 str.
- NOVAK, V. [prevajalec] / CONNIFF, R., 1999. Gospodarji časa. *Nedelo* 5(28): 15. (11.VII.1999) [prevedeno iz ameriškega *Reader's Digest* (junij 1999); odlomek iz knjige CONNIFF, R., 1996. *Spineless Wonders strange tales from the invertebrate world*. Holt, New York.]
- OGORELEC, B. & L. JOGAN POLAK, 2003. Čarobni močvirni svet Bloščice. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. 4 str.
- OGORELEC, B., 2002. Regijski park Snežnik: Kaj o ustanovitvi parka pravijo domačini? *Kras* 52: 34-35.

- OLIAS, M. & M. SERBEDIJA, 1998. *Zur Faunistik und Ökologie der Libellen der Kvarner-Insel Krk (Kroatien)*. Diplomarbeit, Fachhochschule Eberswalde, Eberswalde. 148+1xx str.
- P[UŠKADIJA], A., 1992. Muharski kotichek. Kačji pastirji. *Ribič, Ljubljana* 51: 146-147.
- PAŠIČ, L., 1999. *Ocena vrstnega bogatstva kačjih pastirjev na področju Brkinov*. Individualna naloga pri predmetu Osnove ekologije živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 21 str.
- PERUŠEK, M., 2000. Ribniška dolina – Ribnica valley (010). *V: S. Polak (ured.), Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji*, str. 129-136, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana.
- PERUŠEK, M. & B. MOZETIČ, 2000. *Kočevsko (Rudniško) jezero*. Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana. 6 str.
- PETERLIN, S., 2002. Bodoči krajinski park Radensko polje. *Proteus* 65(3): 124-131, 142.
- PETERLIN, S. & J. VIDIC, 1985a. Biotopi v Sloveniji: Povirno barje. *Pionir* 41(3): 20-26.
- PETERLIN, S. & J. VIDIC, 1985b. Biotopi v Sloveniji: Kal. *Pionir* 41(4): 21-25.
- PETKOVŠEK, M. & M. MIKULIČ, 2001. *Naravovarstvene smernice za program CRPOV za območja KS Jernej, Zbelovo in Loče v občini Slovenske Konjice*. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Celju, Celje. 39 str.
- PILON, J. G., 1994. Spomin na odonatološko sodelovanje med Montrealom in Ljubljano. *Exuviae* 1(1): 16.
- PIPER, W., 1997. Rückblick auf das 14. S.I.O. - Symposium 1997 in Maribor/Slowenien. *Hagenia* 14: 1-2.
- PIRKER, P., 2000. Opazovanje poteka preobrazbe ranega plamenca *Pyrrhosoma nymphula* v mlaki pri Bukovski vasi na Koroškem. *Erjavecija* 10: 14-15.
- PIRKER, P., 2002. Mladinski raziskovalni tabor Vogrsko 2001. *Erjavecija* 13: 11-14.
- PIRNAT, A., 1994a. About a population of *Phyrrhosoma nymphula* (Sulzer) in a forest pond near Ljubljana, Slovenia. *Abstr. Pap. 1st Odonatol. Symp. Alps-Adriatic reg. Comm., Maribor*: 22.
- PIRNAT, A., 1994b. *Obdobje emergenc pri populaciji enakokrilega kačjega pastirja Phyrrhosoma nymphula (Sulzer) (Zygoptera: Coenagrionidae)*. Seminarska naloga, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 14 str.
- PIRNAT, A., 1994c. Poročilo odonatološke skupine. *V: M. Jejčič (ured.), Naravoslovno - ekološki tabor "Vipavska 94"*, str. 15-16, Zveza prijateljev mladine Ajdovščina, Ajdovščina.
- PIRNAT, A., 1996a. Hitri lepotci - Poročilo odonatološke skupine. *V: I. Šinkovec (ured.), Ekološki raziskovalni tabor "Gora 96"*, str. 14-17, Zveza prijateljev mladine Ajdovščina, Ajdovščina.
- PIRNAT, A., 1996b. Kačji pastirji Ljubljanskega Barja (Vabilo k sodelovanju). *Erjavecija* 2: 6-7.
- PIRNAT, A., 1997a. Afriški minljivec, *Hemianax ephippiger* (Burmeister, 1839), nova vrsta v favni kačjih pastirjev Slovenije (Anisoptera: Aeshnidae). *Exuviae* 4/1: 1-3.
- PIRNAT, A., 1997b. Mladinski biološki raziskovalni tabor Trebnje '97. *Erjavecija* 4: 8-9.
- PIRNAT, A., 1997c. Poročilo z Mladinskega biološkega raziskovalnega tabora Spodnje Duplje '96. *Erjavecija* 3: 7-9.

- PIRNAT, A., 1998a. *Favna in ekologija kačjih pastirjev (Odonata) Ljubljanskega barja*. Diplomaska naloga, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, Ljubljana. ix+92str..
- PIRNAT, A., 1998b. A study of emergence in *Pyrrhosoma nymphula* (Sulzer) (Zygoptera: Coenagrionidae). *Exuviae* 5/1: 6-12.
- PIRNAT, A., 1998c. Fauna and ecology of dragonflies (Odonata) at Ljubljana Moor, Slovenia. *V*: M. Frankovič (ured.), Symposium Book of the Third Odonatological Symposium of the Alps - Adriatic Community, Starigrad - Paklenica, Croatia, 17-25 July 1998, str. 7.
- PIRNAT, A., 1999. Kačji pastirji (Odonata). *V*: B. Drovenik, M. Jarnjak, A. Pirnat, A. Seliškar, B. Vreš, M. Lasan, T. Seliškar, S. Tome & D. Tome, Inventarizacija flore, vegetacije in favne na območju VM 6/3 – sanitarna deponija: Zaključno poročilo, str. 35-38, Elaborat za Mestno občino Ljubljana, ZRC SAZU Biološki inštitut Jovana Hadžija, Ljubljana.
- PIRNAT, A., 2001a. Kačji pastirji. *V*: A. Gogala (ured.), Narava Slovenije: Ljubljansko barje in Iška, str. 29-31, Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- PIRNAT, A., 2001b. Drobtinice in ocvirki: Nova najdišča redkih in ogroženih vrst kačjih pastirjev v severovzhodni Sloveniji. *Erjavecija* 12: 17-20.
- PIRNAT, A., 2004. Nova Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah in kačji pastirji. *Erjavecija* 18: 14-17.
- PIRNAT, A., M. BEDJANIČ, A. ŠALAMUN & M. KOTARAC, 1997. Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev (Odonata) Gorenjske (SZ Slovenija). *V*: M. Kotarac (ured.), Mladinska biološka raziskovalna tabora Podzemelj '95 in Duplje '96, str. 61-76, ZOTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., 1999. *Popis kačjih pastirjev (Odonata) ob Škalskem jezeru in izdelava ključa za njihovo določanje*. Raziskovalna naloga, Mladi raziskovalci za razvoj občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki, OŠ Gustava Šiliha Velenje, Velenje. ix+53 str.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., 2002a. Kačji pastirji ob Šaleških jezerih. *Proteus* 65(8): 357-364, 382.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., 2002b. Pojavljanje kačjih pastirjev (Odonata) glede na različne ekološke niše na brežinah Velenjskega in Škalskega jezera. Raziskovalna naloga, Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline, Šolski center Velenje, Splošna in strokovna gimnazija Velenje, Velenje. vi+43 str.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., 2004a. Stasiti kamenjak *Sympetrum depressiusculum* v Velenju. *Erjavecija* 17: 18.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., 2004b. Odonatološki utrinek iz »MRT Mislinja 2004«. *Erjavecija* 18: 8-9.
- PIVKO-KNEŽEVIČ, A., E. GLASENČNIK, & A. MALOVŠEK, 2002. Velenjska jezera in kačji pastirji. Tiskarna Bizjak, Velenje. xxiv str.
- POBOLJŠAJ, K., 1997a (ured.). *Poročilo: Presoja vplivov na okolje za AC odsek Cogetinci - Radmožanci za floro in vegetacijo, favno ter biotope*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. IV+20 str., 13 prilog.

- POBOLJŠAJ, K., 1997b (ured.). *Poročilo: Inventarizacija flore, favne in vegetacije in Poročilo o vplivih na okolje na območju zadrževalnika Drtijiščica na odseku Blagovica - Šentjakob*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. IV+27 str., 16 prilog.
- POBOLJŠAJ, K., 1998a (ured.). *Poročilo: "Inventarizacija flore, favne in vegetacije na območju vojaškega poligona Mlake na odseku HC Razdrto-Vipava"*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. iii + 12 str, 12 pril.
- POBOLJŠAJ, K., 1998b (ured.). *Poročilo: "Presoja vplivov na okolje za avtocestni odsek Maribor-Lenart za floro in vegetacijo, favno ter biotope"*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. iii + 12 str., 11 pril.
- POBOLJŠAJ, K., M. ADAMIČ, J. GREGORI, M. GUČEK, N. JOGAN, B. KRYŠTUFEK, M. KOTARAC, M. POVŽ & I. SIVEC, 1998. *Presoja vplivov na okolje za AC odsek Krška vas – Obrežje za floro, vegetacijo, favno ter biotope*. Naročnik: Proloco d.o.o., Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. v+11 str., 11 pril.
- POBOLJŠAJ, K., M. ADAMIČ, V. GROBELNIK, M. JAKOPIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, S. POLAK, M. POVŽ, F. REBEUŠEK, B. ROZMAN, I. SIVEC & A. ŠALAMUN, 2001. *PVO za II. tir železniške proge Divača-Koper, odsek Črni kal-Koper in postaja Divača za področje favne, flore, vegetacije in habitatnih tipov (končno poročilo)*. Naročnik: Proloco d.o.o., Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 125 str.
- POBOLJŠAJ, K., L. BOŽIČ, M. GOVEDIČ, M. KOTARAC, F. REBEUŠEK, B. ROZMAN, A. ŠALAMUN & B. TRČAK, 2003. *Valorizacija naravnih vrednot - inventarizacija flore, favne in habitatnih tipov za lokacijski načrt za TRC Konjišče*. Naročnik: Občina Gornja Radgona. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 44 str., pril.
- POBOLJŠAJ, K., J. FRANCE & T. ČELHAR, 2003. *Rastline in živali v kalu. V: T. Trampuš & T. Babič (ured.), Obnavljamo kale*, str. 7-11, Zavod RS za varstvo narave OE Piran, Piran. 56 str.
- POBOLJŠAJ, K., V. GROBELNIK, M. JAKOPIČ, F. JANŽEKOVIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, A. LEŠNIK, B. ROZMAN & A. ŠALAMUN, 2000a. *PVO za izgradnjo deponije v gramoznici Jezera-Rakičan za področje favne, flore in vegetacije*. Poročilo za ZEU, Družbo za načrtovanje in inženiring d.o.o., Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 23 str., 5 pril.
- POBOLJŠAJ, K., V. GROBELNIK, M. JAKOPIČ, F. JANŽEKOVIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, A. LEŠNIK, B. ROZMAN & A. ŠALAMUN, 2000b. *PVO za izgradnjo deponije v gramoznici Ob kanalu za področje habitatnih tipov, flore in favne (poročilo)*. Naročnik: ZEU - Družba za načrtovanje in inženiring d.o.o., Murska Sobota. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 17 str.
- POBOLJŠAJ, K., V. GROBELNIK, M. JAKOPIČ, F. JANŽEKOVIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, F. REBEUŠEK, B. ROZMAN & A. ŠALAMUN, 2001. *Poročilo o vplivih na okolje za odlagališče komunalnih odpadkov Mislinjska Dobrava za področje favne, flore in habitatnih tipov (poročilo)*. Naročnik: Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, Inštitut za varstvo okolja, Maribor. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 27 str., pril.

- POBOLJŠAJ, K., V. GROBELNIK, M., JAKOPIČ, F. JANŽEKVIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, S. POLAK, F. REBEUŠEK, B. ROZMAN & A. ŠALAMUN, 2001. *Inventarizacija flore, habitatnih tipov in favne indikatorskih vrst na delu trase HC Razdrto-Vipava, ki poteka v območju Krajinskega parka Južni in zahodni obronki Nanosa (poročilo)*. Naročnik: DARS d.d., Celje. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 88 str., pril.
- POBOLJŠAJ, K., F. JANŽEKVIČ, M. KOTARAC, F. REBEUŠEK & A. ŠALAMUN, 2001. *Inventarizacija in naravovarstveno ovrednotenje območja med Razvanjem in Radvanjem za izbrane živalske skupine: kačji pastirji (Odonata), dnevni metulji (Rhopalocera), dvoživke (Amphibia), ptiči (Aves), mali sesalci (Micromammalia), prostoživeče živali (divjad)*. Naročnik: Vodnogospodarski biro Maribor, Maribor. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 42 str.
- POBOLJŠAJ, K. & M. KOTARAC, 1997. Prispevek k poznavanju favne dvoživk (Amphibia) in kačjih pastirjev (Odonata) širše okolice Šaleške doline. V: M. Svetina (ured.) Zbornik Raziskovalnega tabora Bele Vode '96, Zbirka Okolje, Drugi zvezek, str. 175-184, ERICo, Velenje.
- POBOLJŠAJ, K., M. KOTARAC, A. ŠALAMUN, F. REBEUŠEK & V. GROBELNIK, 2001. *Inventarizacije favne dvoživk (Amphibia), kačjih pastirjev (Odonata) in dnevnih metuljev (Rhopalocera) za Poročilo o vplivih na okolje za vodnogospodarsko ureditev Drave na odseku od Vurberka do Zg. Dupleka in odseku od Dogoš do jezua v Melju*. Naročnik: DARS d.d., Celje. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 34 str.
- POBOLJŠAJ, K., F. REBEUŠEK, A. ŠALAMUN, M. JAKOPIČ, B. TRČAK & V. GROBELNIK, 2002. *Poročilo o vplivih na okolje za obvoznico Renče: rastlinstvo, živalstvo in habitatni tipi (poročilo)*. Naročnik: Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Maribor, Maribor. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 45 str.
- POBOLJŠAJ, K., D. ŠERE, M. KOTARAC & A. SOVINC, 1996. *Inventarizacija favne dvoživk (Amphibia), ptičev (Aves) in kačjih pastirjev (Odonata) ter ureditveni pogoji pri izvedbi zasipanja gramoznice B v Bizoviku*. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana. 24 str.
- PODA, N., 1761. *Insecta musei graecensis*. Widmanstad, Graecii. vii+127+12 str., 2 tab.
- PODOBNIK, J., 1999. Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (MKVERZ). *Uradni list RS - Mednarodne pogodbe* 17: 773-820. (*Uradni list RS* 9(55), 09.07.1999, ISSN 1318-0932)
- POGAČNIK, J., 2005. Kačji pastirji. *Cicido* 8(2): 30-31.
- POGAČNIK, J., M. ŠOŠTARIČ, L. MARINČEK, B. AJDIČ, L. POLANEC, D. CIZEJ, L. GODICL, J. KOVAČEC, M. JEŽ, J. ČOP, M. ADAMIČ, GZS, HMZ, ZLS, IGLS, 1980. Ekološka študija Vzhodnega Pohorja. Zavod za spomeniško varstvo Maribor, Maribor. 283 str.
- POKORNY, B. & S. AL SAYEGH PETKOVŠEK, 2002. Opis stanja v populacijah prostoživečih živali. V: J. Flis (ured.), Poročilo in ocena vplivov na okolje gradnje opekarnice in glinokopa opekarske gline v Janežovcih, str. 40-57, Elaborat za Petrol – Slovensko naftno družbo d.d., Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje, Velenje.

- POTOČNIK, F., 1997. Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije. *Okolje & prostor* 31: 7.
- PUGELJ, T., 1998. Narava neznana znanka - Pot Gabernica. *Tabor* 43(5-6): 40.
- PUSCHNIG, R., 1905a. Kärntnerische Libellenstudien. *Carinthia* II, Klagenfurt 95: 18-31.
- PUSCHNIG, R., 1905b. Kärntnerische Libellenstudien. *Carinthia* II, Klagenfurt 95: 61-72.
- PUSCHNIG, R., 1906. Weitere kärntnerische Libellenstudien. *Carinthia* II, Klagenfurt 96: 109-120.
- PUSCHNIG, R., 1908. Kärntnerische Libellenstudien, Dritte Folge. *Carinthia* II, Klagenfurt 98: 87-101.
- PUSCHNIG, R., 1909. Einige Beobachtungen an Odonaten und Orthopteren im steirisch-kroatischen Grenzgebiete (Rohitsch-Sauerbrunn, Krapina-Töplitz). *Mitt. naturw. Ver. Steiermark* 44: 102-111.
- RAAB, R., 1993. Beitrag zur Kenntnis der Libellenfauna des Pressegger Sees und anderer Gewässer des Gailtales (Kärnten) (Insecta: Odonata). *Carinthia* II 183/103: 443-452.
- RAAB, R., 1999. ÖAL Nachrichten – Neuerscheinungen, Kotarac, M. (1997): Atlas of the Dragonflies (Odonata) of Slovenia with the Red Data List. *Anax* 2(1): 51.
- RAINERI, V. & L. FERRANDO, 1995. La collezione odonatologica di Felice Capra (Insecta, Odonata). *Annali del Mus. Civ. St. Nat. "G. Doria"*, Vol XC (VI)-N. 290:1-6.
- RAMŠAK, L., 2001. *Ordo Odonata (kačji pastirji)*. Individualna naloga pri predmetu Sistematska zoologija nevretenčarjev, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. vii str.
- REBEUŠEK, F., M. GOVEDIČ, V. GROBELNIK, F. JANŽEKOVIČ, M. KOTARAC, I. LESKOVAR, K. POBOLJŠAJ, B. ROZMAN, A. ŠALAMUN & B. TRČAK, 2001. *Poročilo o vplivih na okolje za lokacijski načrt ureditve reke Savinje na odseku: ovinek Marija Gradec vključno z ovinkom Udmat za habitatne tipe, rastlinstvo in živalstvo*. Naročnik: ZUM Urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o., Maribor. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 85 str., pril.
- REJIC, M., 1963. *Tisočeri obrazi sladke vode*. Cankarjeva založba, Ljubljana. 266 str.
- ROP, A., 2004. Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. *Ur. l. RS* 46/2004: 5963-6016.
- ROZA, F. W., 1998. Libellen. V: [E. Romeijn & W. G. Wielemaker (ured.)], KNNV-AKC-kamp, Velike Bloke - Slovenië: van 13 juli tot 27 juli 1998, str. 35-37, KNNV-AKC, Utrecht.
- RUDOLF, B., 1938. Pogled na favno Dolenjske - Pregled suhozemne favne. V: Dolenjska, str. 37-46, Merkur, Ljubljana.
- SAMEJA, M., 1998. Mladinski raziskovalni biološki tabor Dolenja vas 98'. *Erjavecija* 6: 20-21.
- SAMEJA, M., 1999. Mladinski biološki raziskovalni tabor Dramlje '99. *Erjavecija* 8: 7-10.
- SAVSKE ELEKTRARNE LJUBLJANA, 2003. *Obnova HE Moste – Modro sožitje*. Savske elektrarne Ljubljana d.o.o., Medvode. 20 str.
- SCHNAPAUFF, I., P. SCHRIDDE, F. SUHLING & K. ULLMANN, 1996. Libellenbeobachtungen in Nordost-Griechenland. *Libellula* 15(3/4): 169-183.
- SCHNEIDER - JACOBY, M., 1996. *Drau und Mur, Leben durch Flußdynamik*. Naturerbe Verlag, Überlingen: 94-97.

- SCHORR, M. 1994. Tagungsbericht vom 1. Odonatologischen Symposium der Alpen-Adria-Regionalgemeinschaft. *Hagenia* 8: 4-6.
- SCHORR, M., 1996a. *Leucorrhinia caudalis* (Charpentier, 1840). *V*: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 279-291, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- SCHORR, M., 1996b. *Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier, 1825). *V*: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 292-307, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- SCHORR, M., 1996c. *Lindenia tetraphylla* (Vander Linden, 1825). *V*: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 308-314, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- SCHORR, M., 1996d. *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785). *V*: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 324-340, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- SCHORR, M., 1996e. *Stylurus flavipes* (Charpentier, 1825). *V*: Helsdingen van, P. J., L. Willemse & M. C. D. Speight (ured.), Background information on invertebrates of the Habitats Directive and the Bern Convention, Part II - Mantodea, Odonata, Orthoptera and Arachnida, str. 350-363, Nature and environment 80, Council of Europe Publishing, Strasbourg Cedex.
- SCHORR, M., W. SCHNEIDER & H. J. DUMONT, 1998. Ecology and distribution of *Lindenia tetraphylla* (Insecta, Odonata, Gomphidae): A review. *International Journal of Odonatology* 1(1): 65-88.
- [SCHUURMANS, J.], 1998. Uit de aannameconvo. *V*: [E. Romeijn & W. G. Wielemaker (ured.)], KNNV-AKC-kamp, Velike Bloke - Slovenië: van 13 juli tot 27 juli 1998, str. 1-3, KNNV-AKC, Utrecht.
- SCHWEIGHOFER, A., 1895. *Die mitteleuropäischen Libellen*. Jber. Staats-Gymn. Marburg 1895: 3-26, 1 tab.
- SCHWAIGHOFER, A., 1905. *Die mitteleuropäischen Libellen*, Teil 2. *Jber. II. Staatsgymnasium Graz* 36: 3-44.
- SCHWAIGHOFER, A., 1912. Literatur über steiermärkische Pseudoneuropteren. *Mitt. naturw. Ver. Steiermark* 48(1911): 304-307.
- SCOPOLI, I. A., 1763. *Entomologia carniolica, exhibens insecta Carnioliae indigena et distributa in ordines, genera, species, varietates. Methodo Linnaeana*. Trattner, Vindobonae. (iv)+xxxii+424 str., 43 tab.
- SENEGAČNIK, A., S. KALIGARIČ, M. JEŽ, M. BEDJANIČ, M. PLANJŠEK & J. URBANEK, 2002. Naravovarstvene smernice za območje občine Majšperk. ZRSVN – OE Maribor, Maribor. 74 str + vi.

- SILSBY, J., 1997a. A review - Atlas of dragonflies (Odonata) of Slovenia. *Agrion* 1/1: 16.
- SILSBY, J., 1997b. Reviews - Atlas of dragonflies (Odonata) of Slovenia. *Newsletter of British dragonfly society* 32: 11.
- SIVEC, I., 1997. Prikazi knjig: Mladen Kotarac, Atlas kačjih pastirjev (Odonata) Slovenije z Rdečim seznamom. *Acta entomologica slovenica* 5(2): 102.
- SKOBERNE, P., 2002a. Rastlinska past za kačjega pastirja. *Gea* 12(5): 65.
- SKOBERNE, P., 2002b. Slovenija, Evropska unija in varstvo narave. *Proteus* 64(7): 320-325.
- SLOVENE DRAGONFLY SOCIETY, 1997. *Odonata Communities in Slovenia*. Abstracts of Papers and Posters presented at the 14th International Symposium of Odonatology, Maribor, Slovenia: 36.
- SOVINC, A., 1999. Obnovitvena ekologija - Primeri nadomestnih habitatov v ljubljanski okolici. *Proteus* 62(4): 152-160, 191.
- SOVINC, A., 2002. Mlake v Vipavski dolini: Predlog za ohranitev mokrišča z ureditvijo naravoslovnega in izobraževalnega središča. *Proteus* 64(6): 272-276.
- SOVINC, A. & V. JURAN, 1997. Bičje – oaza na pragu mesta. Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana. viii str.
- SPAZZAPAN-BRELIH, V., 1964. Ekskurzija prirodoslovnih krožkov na Čaven. *Proteus*, Ljubljana 27(4/5): 135-137.
- STARK, W., 1976. Zum Erforschungsstand der Libellen in der Steiermark. *Ber. Arbeitsgem. ökol. Ent. Graz* 7: 31-33.
- STERNBERG, K., 2000. *Leucorrhinia rubicunda* (Linnaeus, 1758). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 427-436, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K., B. HÖPPNER, A. HEITZ & S. HEITZ, 2000a. *Onychogomphus uncatus* (Charpentier, 1840). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 348-358, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K., B. HÖPPNER, A. HEITZ & S. HEITZ, 2000b. *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 358-373, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K., B. HÖPPNER, F.-J. SCHIEL, M. RADEMACHER, 2000. *Leucorrhinia caudalis* (Charpentier, 1840). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 391-402, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K. & C. RÖHN, 1999. *Coenagrion hastulatum* (Charpentier, 1825). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 1: Allgemeiner Teil, Kleinlibellen (Zygoptera), str. 237-246, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K. & B. SCHMIDT, 2000. *Somatochlora metallica* (Vander Linden, 1825). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 275-284, Ulmer, Stuttgart.

- STERNBERG, K. & K. ULLRICH, 2000a. *Aeshna grandis* Linnaeus, 1758). *V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.)*, Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 54-68, Ulmer, Stuttgart.
- STERNBERG, K. & K. ULLRICH, 2000b. *Somatochlora flavomaculata* (Vander Linden, 1825). *V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.)*, Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera), Literatur, str. 265-275, Ulmer, Stuttgart.
- STROBL, G., 1905. Neuropteroiden (Netzflügler) Steiermarks (und Niederösterreichs). *Mitt. naturw. Ver. Steiermark* 42: 225-266.
- SUHLING, F., 1994. *Einnischungsmechanismen der Larven von Onychogomphus uncatus (Charpentier) (Odonata: Gomphidae)*. Cuvillier Verlag, Göttingen (Diss. TU Braunschweig). iii+173 str..
- SUHLING, F. & O. MÜLLER, 1996. *Die Flußjungfern Europas: Gomphidae*. Die Neue Brehm-Bücherei Bd. 628, Westarp Wissenschaften, Magdeburg. 237 str.
- ŠALAMUN, A., 1997a. Kačji pastirji (Odonata) Škocjanskega zatoka in okolice. *Falco* 11: 35-40.
- ŠALAMUN, A., 1997b. Naravoslovni izlet ob reki Dragonji. *Erjavecija* 4: 5-7.
- ŠALAMUN, A., 1997c. Pomladni društveni tabor Savinjska dolina '97. *Erjavecija* 4: 7-8.
- ŠALAMUN, A., 1997d. Poročilo odonatološke skupine. *V: G. Planinc (ured.)*, Bilten, str. 14-16, Klub mladih raziskovalcev, Koper.
- ŠALAMUN, A., 1997e. Poročilo z Raziskovalnega tabora študentov biologije Podgrad '97. *Erjavecija* 3: 5-6.
- ŠALAMUN, A., 1997f. *Preliminarne meritve in opazovanja populacije sredozemskega lesketnika (Somatochlora meridionalis Nielsen, 1935) (Odonata; Corduliidae)*. Individualna naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 12 str.
- ŠALAMUN, A., 1997g. Raziskave biologije sredozemskega lesketnika *Somatochlora meridionalis* Nielsen, 1935 v Sloveniji (Anisoptera: Corduliidae). *Erjavecija* 6: 24-25.
- ŠALAMUN, A., 2000a. Drobtinice in ocvirki: stasiti kamenjak *Sympetrum depressiusculum*, rumeni kamenjak *Sympetrum flaveolum*. *Erjavecija* 9: 22-23.
- ŠALAMUN, A., 2000b. Raziskovalni tabor študentov biologije Šalovci '99. *Erjavecija* 9: 9-10
- ŠALAMUN, A., 2000c. Poročilo odonatološke skupine. *V: M. Govedič (ured.)*, Raziskovalni tabor študentov biologije Šalovci '99, str. 23-27, Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana.
- ŠALAMUN, A., 2000d. Raziskovalni tabor študentov biologije Cerkno 2000. *Erjavecija* 10: 11-12.
- ŠALAMUN A., 2001a. Raziskovalni tabor študentov biologije Semič 2001. *Erjavecija* 12: 12-13.
- ŠALAMUN, A., 2001b. Poročilo odonatološke skupine. *V: A. Gergeli (ured.)*, Raziskovalni tabor študentov biologije Cerkno 2000, str. 14-20, Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana.
- ŠALAMUN, A., 2002a. Drobtinice in ocvirki: Nekaj odonatoloških zanimivosti iz okolice Prilip v Posavju. *Erjavecija* 13: 15-16.

- ŠALAMUN, A., 2002b. Poročilo odonatološke skupine – RTŠB Semič 2001. V: G. Planinc & P. Presetnik (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Videm pri Ptujju 2002, str. 65-67, Društvo študentov biologije, Ljubljana.
- ŠALAMUN, A., 2003a. Drobtinice in ocvirki: Nekaj odonatoloških zanimivosti iz gozda Dobrava na Dolenjskem. *Erjavecija* 15: 12-13.
- ŠALAMUN, A., 2003b. Strokovna izhodišča za vzpostavlanje omrežja NATURA 2000 v Sloveniji – Poročilo s terenskih delavnic za kačje pastirje (Odonata). *Erjavecija* 16: 6-10.
- ŠALAMUN, A., 2004. Raziskovalni tabor študentov biologije Dekani 2004. *Erjavecija* 18: 9-11.
- ŠALAMUN, A. & M. BEDJANIČ, 1997. Kačji pastirji (Odonata) iz Slovenije in Hrvaške v zbirki "Finzi" Tržaškega prirodoslovnega muzeja (Museo Civico di Storia Naturale di Trieste). *Exuviae* 4/1: 4-10.
- ŠALAMUN, A. & M. BEDJANIČ, 2001. Študentski terenski dan v dolini Ličence pri Poljčanah. *Erjavecija* 12: 5-8.
- ŠALAMUN, A. & M. BEDJANIČ, 2005. Preliminarno poročilo o pojavljanju presenetljive pazverce Chalcolestes parvidens Artobolevski 1929 v Sloveniji. *Erjavecija* 19: 9-13.
- ŠALAMUN, A., A. PIRNAT, M. BEDJANIČ & M. KOTARAC, 1997. Prispevek k poznavanju favne kačjih pastirjev (Odonata) jugozahodne Slovenije. V: M. Bedjanič (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Podgrad '96, str. 55-74, ZOTKS - Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- ŠEGULA, B., 2000. Življenje v sadovnjakih. *Gea* 10(5): 32-35.
- ŠEGULA, B., 2000. Mlaka v "Gorci" – izginjajoči dom hribskega urha. *Temporaria* 4(2): 22-23.
- ŠEGULA, B., 2001. Zanimivi in koristni: kačji pastirji. *Moj mali svet* 33(8): 40.
- ŠEGULA, B., 2002a. Najhitrejši letalci med žuželkami. *Gea* 12(6): 44-47.
- ŠEGULA, B., 2002b. Plešoča prosojna krila. *Rože & vrt* 1(6): 24.
- ŠEGULA, B., 2002c. Privabimo kačje pastirje! *Rože & vrt* 1(6): 29.
- ŠERCELJ, A. [prevajalec] / H. W. SMOLIK, 1967. *Živalski svet*. DZS, Ljubljana. iii+769 str., 32 barvnih prilog.
- ŠPROGAR, U., 1997. Odlok o razglasitvi krajinskega parka Središče ob Dravi, Kapital za naravo - krajinski parki za človeka. *Večer* 53(274): 44. (27. 11. 1997)
- ŠTAJNBACHER, S., 2001. Mladinski raziskovalni tabor Makole 2001. *Leonardo* 4(8): 22.
- [ŠTAJNBACHER, S.], 2002. Mladinski raziskovalni tabori, poletne šole in delavnice 2002: 2. Mladinski raziskovalni tabor Makole 2002. *Leonardo* 4(12): 17-18.
- ŠTUMBERGER, B., (prevajalec) / M. SCHNEIDER-JACOBY, 1995. *Razvojni koncept rečnega ekosistema Drava-Mura*. Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana: 45-46.
- ŠUBIC, T., 2004. Rašica – Območje NATURA 2000 v občini Trzin. *Odsev - glasilo občine Trzin* 11(11): 16-17.
- TEMLIN, M., 1992. Rdeči rubin ob jezeru življenja. *Moj mali svet* 24(11): 24.
- TESTEN, Ž. & JAKOPIČ, K. 1998. *Kačji pastirji*. Seminarska naloga, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana. 7 str.

- THEISCHINGER, G., 1979. *Cordulegaster heros* sp. nov. und *Cordulegaster heros pelionensis* ssp. nov., zwei neue Taxa des Cordulegaster boltoni (Donovan) - Komplexes aus Europa (Anisoptera: Cordulegastridae). *Odonatologica* 8(1): 23-38.
- THOMPSON, D. J. & B. KIAUTA, 1994. Odonatospeleology: dragonflies in caves, with a checklist of the known records (Odonata). *Opuscul. zool. flumin.* 118: 1-10.
- TOMAŽIČ, A., 2001. Kali pod etnološkim in biološkim drobnogledom: Ko krave še niso pritiskale na gumbe. *Delo* 43(288): 9. (14.12.2001)
- TOMAŽIČ, A., 2003. Izleti Štajerske sekcije. *Svet ptic* 9(2): 22-25.
- TOMC, V., 1997. Izletanje nekaterih reofilnih vrst kačjih pastirjev v reki Kolpi. *Exuviae* 4/1: 11-16.
- TOVORNIK, D., 1983. Übersicht einiger bio-ökologischer Untersuchungen der Stehmücken-Fauna (Dipt.Culicidae) in Slowenien (Yugoslawien). *Acta entomol. jugosl.* 19(1/2): 19-26.
- TRATNIK, M., 1989. *Primerjava in ovrednotenje postopkov za nabiranje bioloških vzorcev vodnih žuželk*. Diplomaska naloga, Univerza Ljubljana. vi +56 str.
- TRILAR, T., 1997a. Atlas kačjih pastirjev Slovenije - Projekt Slovenskega odonatološkega društva. *Erjavecia* 4: 22-25.
- TRILAR, T., 1997b. Projekt Slovenskega odonatološkega društva - Atlas kačjih pastirjev Slovenije. *Delo* 39(228): 16. (02.X.1997)
- TRILAR, T., 2002. Meglice nad barjem. *PIL plus* 54 (29), Vesela šola št. 9: 18-32. (22.marec 2002)
- TRILAR, T. & M. BEDJANIČ, 1999. Contribution to the knowledge of the dragonfly fauna of Lastovo island, Dalmatia, southern Croatia. *Exuviae* 6: 1-6.
- TROCKUR, B., 2004. *Untersuchungen zur Habitatwahl von Epietheca bimaculata Charpentier 1825*. Dissertation zur Erlangung des Doktors der Naturwissenschaften am Institut für Naturschutz und Umweltbildung (INU) der Hochschule Vechta, Vechta. 291 str., 66 fig., 97 tab.
- TROCKUR, B. & A. DIDION, 1999. Fortpflanzungsnachweise der Zierlichen Moosjungfer, *Leucorrhinia caudalis* Charpentier, 1840 in Mosetal. *Abh. Delattinia* 25: 57-66.
- TROCKUR, B. & K. STERNBERG, 2000. *Epietheca bimaculata* (Charpentier, 1825). V: Sternberg, K. & R. Buchwald (ured.), *Die Libellen Baden-Württembergs Band 2: Großlibellen (Anisoptera)*, Literatur, str. 218-231, Ulmer, Stuttgart.
- TURK, R., 1998. Obalna mokrišča: izziv in priložnost. *Delo* 40(4): 12 (18.02.1998).
- TWEEL, VAN M. & L. VAN TWEEL, 2000. Flora en Fauna van het Sloveense karstlandschap. *Natura* 97(5): 131-136.
- UTZERI, C., A. CORDERO, S. SANTOLAMAZZA CARBONE, L. DELL'ANNA & L. MANCINI, 1998. *Somatochlora meridionalis* Nielsen, 1935 nel Lazio (Italia centrale), con note di autecologia e comportamento (Odonata: Corduliidae). *Opusc. zool. flumin.* 163: 1-16.
- VALVASOR, J. W., 1685. *Unterschiedliche Frucht / Blumen / Krautter wie auch Vogel / Fisch / Thier / Ungeziffer und dergleichen / maistenthails nach dem Leben mit Wasser-Farben gemahlene Stuck [...]*. Neobjavljen zvezek grafik v Nadškofijski knjižnici, Zagreb.

- VIZOVIŠEK-MOTALN, M., V. POLANC-MARINIČ, N. STARE, M. KONEČNIK-KUNST, D. DVORNIK-PERHAVEC, J. KRISTOVIČ, S. LENARČIČ, S. BRODNJAK, N. ŽIVEC, A. POREDOŠ, T. HREŠČAK, J. RIBIČ, M. JEŽ & L. CENČIČ, 1998. Strokovne podlage za območje pohorskega naravnega parka. Elaborat za MOP-URSVN, ZUM Maribor, Maribor. 139 str + 20 kart.
- VOGRIN, M., 1997 (ured.). *Mladinski ekološki raziskovalni tabor Hoče 97'*. Turistično društvo Hoče & Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Hoče, Rače. 48 str.
- VOGRIN, M., 1999. Summary: Landscape Park Rački ribniki - Požeg. *V*: M. Vogrin & N. Vogrin (ured.), *Krajinski park Rački ribniki - Požeg*: Vodnik, str. 140-144, Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Rače.
- VOGRIN, M., 2002a. Ostale zanimive živali. *V*: M. Vogrin (ured.), *Narava v občini Kidričevo*, str. 107-111, Občina Kidričevo, Kidričevo.
- VOGRIN, M., 2002B. Rastline in živali ob reki Muri. *V*: F. Just (ured.), *Reka Mura v Sloveniji*, str. 17-46, Franc-Franc, Murska Sobota.
- VOGRIN, M., 2004. Mura. *Gea* 14(3):12-21.
- VOGRIN, M. & N. VOGRIN, 1997a. Ribnik Vrbje z okolico. *V*: G. Vovk Petrovski (ured.), *Ribnik Vrbje z okolico*: Vodnik, str. 34, 45, Društvo Radoživ, Žalec.
- VOGRIN, N. & M. VOGRIN, 1997b. Krajinski park Rački ribniki - Požeg na Dravskem polju. *Lovec* 80(7/8): 317-318.
- VOGRIN, M. & N. VOGRIN 1999 (ured.). *Krajinski park Rački ribniki - Požeg: vodnik*. Društvo za opazovanje ptic in varstvo narave, Rače. 152 str.
- VOGRIN, N. & M. VOGRIN, 1999. Krajinski parki Slovenije: Rački ribniki - Požeg. *Gea* 9(12): 6-9.
- VOGRIN, M., N. VOGRIN & M. BEDJANIČ, 1998. Krajinski park Rački ribniki - Požeg. Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Rače. 8 str..
- VOLJČ, I., 1996. Novi podatki o kačjih pastirjih reke Ribnice. *Exuviae* 2/1(1995): 13-14.
- VOS, A. DE, 1997. Libellen verslag. *V*: H. Inberg (ured.), str. 14-17, Slovenië zomerkamp Velike Bloke 1997, Jeugdbond voor Natuur-en Milieustudie, Utrecht.
- WARINGER, J., 1982. Beitrag zur Kenntnis der Libellenfauna des Hafnersees (Kärnten). *Carinthia* II 172./92: 355-360.
- WEEKERS, P. H. H., J. F. DE JONCKHEERE & H. J. DUMONT, 2001. Phylogenetic Relationships inferred from Ribosomal ITS Sequences and Biogeographic Patterns in Representatives of the Genus Calopteryx (Insecta: Odonata) of the West Mediterranean and Adjacent West European Zone. *Molecular Phylogenetics and Evolution* 20(1): 89-99.
- WEIHRAUCH, F., 2000. A note on *Brachytron pratense* (Müller, 1764) from coastal Istria, NW Croatia (Anisoptera: Aeshnidae). *Exuviae* 7(1): 17-24.
- WEIHRAUCH, F., M. OLIAS, M. BEDJANIČ, M. MARINOV & A. ŠALAMUN, 2005. Distribution and overlap of ranges of *Lestes parvidens* and *Lestes viridis* in southeastern Europe (Odonata: Lestidae). *V*: Cordero Rivera (ured.), *Abstract book 4th WDA International Symposium of Odonatology, Pontevedra, 26-30 July 2005*, str. 37, Vigo.

- WELDT, S., 2002. Poročilo odonatološke skupine. V: G. Planinc & P. Presetnik (ured.), Raziskovalni tabor študentov biologije Videm pri Ptujju 2002, str. 33-36, Društvo študentov biologije, Ljubljana.
- WELDT, S., 2004. Prispevek k poznavanju kačjih pastirjev osrednjih Slovenskih gor. V: S. Štajnbaher (ured.), Mladinski raziskovalni tabor Ščavnica 2003, str. 73-77, ZTKS-Gibanje znanost mladini, Ljubljana.
- WILDERMUTH, H., 1998. Terrestrial and aquatic mating territories in *Somatochlora flavomaculata* (Vander Linden) (Anisoptera: Corduliidae). *Odonatologica* 27(2): 225-237.
- WILDERMUTH, H., 2001. Concealment in European *Somatochlora* larvae (Anisoptera: Corduliidae). *Exuviae* 8(1): 1-12.
- WRABER, T., M. GOGALA, J. GREGORI & F. ADAMIČ, 1990. Rastline in živali iz Slovenije v Valvazorjevi grafični zbirki. *Proteus, Ljubljana* 52(10): 343-356.
- ZEE, M. VAN DER, 1997. Herpetologie en limnologie. V: H. Inberg (ured.), str. 42-44, Slovenië zomerkamp Velike Bloke 1997, Jeugdbond voor Natuur-en Milieustudie, Utrecht.
- ZEMLJIČ, K., 2003. *Vrstna podobnost ličink kačjih pastirjev v reki Ščavnici*. Seminarska naloga pri predmetu Ekologija živali, Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 16 str.
- ZORMAN, T., 2003 (ured.). *Vodnik po učni poti Škocjan*. Park Škocjanske jame, Škocjan. 96 str.
- ZUPANC, B., 2004. *Ljubljansko barje*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. xxxiii str.

(M. BEDJANIČ)